

2008

SISÄLTÖ

2

Pääjohtajan katsaus

4

Toimintakatsaus

14

Tuloksellisuuden kuvaus

24

**Tilinpäätöslaskelmat ja
niiden liitteenä annettavat tiedot**

32

**Sisäisen valvonnan arviointi-
ja vahvistuslausuma**

33

Tilinpäätöksen allekirjoitus

35

Liitteet

Organisaatio ja tehtäväjako
Loppusuoritteet vuonna 2008

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1.1.2008–31.12.2008

184. toimintavuosi

Pääjohtajan katsaus

Valtiontalouden tarkastusvirasto on perustuslaissa säädetty valtion ylin taloudenhoidon tarkastaja, joka vastuullistaa hallitusta ja hallintoa toimimaan lakien ja määräysten sekä hyvän hallinnon periaatteiden sekä eduskunnan päätösten ja asettamien tavoitteiden mukaisesti yhteiskunnallisesti vaikuttavalla ja yleensä tuloksellisella tavalla. Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii valtiontalouden omatuntona.

Tarkastusviraston työ luo luottamusta oikeusvaltion ja kansanvallan toimivuuteen valtion taloudenhoidossa. Tämä luottamus on kansakunnan yhteistä sosiaalista pääomaa. Vuonna 2008 todellisuuteemme iskenyt syvä kansainvälinen finanssikriisi ja reaalityalouden taantuma korostaa luottamuksen tarvetta ja koettelee myös sitä. Tarkastusvirasto aloitti vuonna 2008 kansainvälisen yhteistyön talouskriisin hoitoon tähtäävien toimenpiteiden valvonnassa ja tarkastuksessa EU:ssa sekä Pohjoismaiden ja Yhdysvaltain liittovaltion ylimpien tarkastusvirastojen kanssa.

Tarkastusviraston vuosi 2008 oli toiminnan kehittämisen vuosi. Kertomusvuonna kehitettiin voimakkaasti tarkastustoimintaa ja tarkastus-tuotteita, laadunhallintaa, suunnittelujärjestelmää, osaamisen johtamisen, hallinnan ja kehittämisen järjestelmiä, henkilöstön työskentelyedellytyksiä sekä tarkastuksen tukipalveluiden tuotantoa. Viraston laadunhallintajärjestelmä ja laatupolitiikan periaatteet koottiin kansainvälisten tarkastusstandardien mukaiseksi kokonaisuudeksi. Kehittämistyön tulokset heijastuivat tarkastustyöhön jo kertomusvuonna, mutta pääosa tuloksista tulee näkyväksi vasta pidemmän ajan kuluessa.

Tarkastusvirasto panosti merkittävästi kansainväliseen toimintaan vuonna 2008. Tiiviit yhteistyösuhteet EU-maiden ja Pohjoismaiden tarkastusvirastoihin sekä verkostoituminen muun muassa Yhdysvaltain liittovaltion tarkastusviraston kanssa luovat impulsseja ja edellytyksiä toiminnan kehittämiseksi – unohtamatta tarkastusviraston tärkeää roolia oman osaamisensa jakamisessa kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

Tarkastusvirasto antoi kertomusvuonna 120 tilintarkastuskertomusta ja valtion tilinpäätöstä koskevan tilintarkastuskertomuksen sekä käynnisti varainhoitovuoteen 2008 kohdistuvat tilintarkastukset. Valtion talousarvion ja kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen perusteella tarkastusviraston tilintarkastuksen kohteena olevat valtion menot ovat noin 24 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta.

Tarkastusviraston toiminta finanssipoliittisena instituutiona, joka suorittaa finanssipolitiikan tietoperustan ja valmistelun laadun sekä vaikutavuuden riippumatonta, objektiivista ulkoista arviointia, näkyi vuonna 2008 ensimmäistä kertaa tarkastusraportointina. Erilliskertomuksessaan eduskunnalle tarkastusvirasto arvioi valtiontalouden kehysten soveltamista, hallituksen eduskunnalle antamien tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä sekä finanssipolitiikan tulosten kannalta eräitä merkittäviä riskejä.

Tarkastusvirasto sai 2008 aikana päätökseen 31 toiminnantarkastusta. Näistä 26 raportoitiin tarkastuskertomuksella. Eduskunnan tarkastusvaliokunta on todennut tarkastusten olleen ajoitukseltaan erittäin onnistuneita ja aihevalintojen liittyneen onnistuneesti laajempiin toimintakokonaisuuksiin.

Vuonna 2008 saatiin päätökseen useita laajoja ja vaativia toiminnantarkastuksia. Tarkastusvirasto kohdentaa näin tarkastustaan valtion talouden ja toiminnan riskien sekä tarkastuksesta saatavan hyödyn perusteella olennaisiin kokonaisuuksiin. Toiminnantarkastuksessa tämä tarkoittaa laajojen, usein poikkihallinnollisten kysymysten ottamista tarkastuksen kohteeksi, ja aikaisempaa useammin huomion kiinnittämistä yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ja sen edellytyksiin.

Tarkastustyöhön kohdentunut työaika tilintarkastuksen osalta kasvoi edelleen vuonna 2008. Sen sijaan toiminnantarkastuksessa kehitys ei ollut yhtä myönteistä. Tilintarkastuksessa 73 prosenttia ja toiminnantarkastuksessa 67 prosenttia tehollisesta työajasta kohdentui tarkastusviraston ulkoisiin suoritteisiin.

Tarkastusvirasto on pyrkinyt lisäämään tarkastustyön vaikuttavuutta tuomalla tarkastustuloksia esiin aiempaa aktiivisemmalla tiedotuksella. Kertomusvuonna toteutettu tarkastusviraston maineselvitys osoitti, että tarkastusvirasto on onnistunut viestinnässään. Selvityksen mukaan tarkastusviraston toimintaan yhdistetään pääsääntöisesti myönteisiä ilmaisuja ja tarkastusviraston koetaan onnistuneen tehtävässään.

Tarkastusviraston tuloksellisuus rakentuu henkilöstön osaamiselle. Henkilöstön osaaminen on korkealla tasolla, mikä tunnustettiin myös sidosryhmien mainetutkimuksessa antamissa arvioinneissa.

Toimintaympäristö vaikeutuu ja sidosryhmien odotukset kasvavat. Katse on pidettävä tulevaisuuden osaamistarpeissa. Samalla on hyödynnettävä yksilöiden erikoistumista parhaaseen osaamiseensa ja työn hallittavuuteen sekä näistä johtuvaan työn iloon. Tarkastusvirasto rakentaa parhaillaan osaamisenjohtamista ja ammatillisen kehittymisen järjestelmää.

Tarkastusviraston tuloksellisuus on vuonna 2008 ollut oikein hyvä. Esitän tästä kiitokseni koko henkilöstölle.

Tuomas Pöysti

1 Toimintakatsaus

1.1 Asema ja tehtävät

Suomen perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja valtion talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton Valtiontalouden tarkastusvirasto.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (14.7.2000/676) 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvion noudattamista.

Tarkastusviraston tarkastusoikeus ja toiminta-alue kattaa

- valtioneuvoston ja ministeriöt sekä tasavallan presidentin kanslian,
- valtion virastot ja laitokset,
- valtionavut,
- valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot,
- valtion liikelaitokset ja valtion määräysvallassa olevat yhtiöt,
- valtion maksuliikettä hoitavat luottolaitokset sekä
- Suomen ja Euroopan unionin väliset varainsiirrot.

Lisäksi tarkastusvirasto suorittaa eräitä kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtäviä ja toimialaansa kuuluvia asiantuntija- ja neuvontatehtäviä sekä osallistuu tarkastusalan kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtion talousarvion ulkopuolisten rahastojen, valtion liikelaitoksien ja valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden sekä valtion maksuliikettä hoitavien luottolaitosten tilintarkastus suoritetaan lainsäädännössä säädettyjen tarkastustahojen toimesta.

1.2 Toiminnan päämäärä

Tarkastusviraston perimmäisenä päämääränä on edistää tuloksellista ja korkealaatuista valtion taloudenhoitoa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto tukee valtion taloudenhoidon ulkoisena tarkastajana eduskuntaa sille perustuslain mukaan kuuluvan lainsäädäntö- ja budjettivallan sekä valtiontaloudellisen ja parlamentaarisen valvontavallan käytössä.

Tarkastusviraston tarkoituksena on tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja sen alaiselle hallinnolle objektiivista, oikea-aikaista, valtiontaloudellisessa päätöksenteossa ja valvonnassa hyödyllistä ja luotettavaa valvonta- ja tarkastustietoa valtion taloudenhoidosta, talousarvion noudattamisesta sekä valtion taloudenhoidon ja toiminnan tarkoituksenmukaisuudesta.

Tarkastustoiminnalla ja siihen liittyvällä asiantuntijatoiminnalla tarkastusvirasto

- varmistaa, että valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan,
- varmistaa, että valtiontaloudesta ja valtion toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityksestä ja toiminnallisesta tuloksellisuudesta raportoidaan oikeat ja riittävät tiedot,
- edistää osaltaan valtion taloudenhoidon ja valtion toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä valtion taloudenhoidon ja valtionhallinnon toiminnallista tuloksellisuutta sekä
- tukee hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa koskevien yleisten periaatteiden toteuttamista.

Tarkastusvirasto toteuttaa tarkastustehtäväänsä suorittamalla tilintarkastusta ja toiminnantarkastusta. Tilintarkastus ja toiminnantarkastus nivelletään toisiinsa, ja ne toimivat yhteistyössä siten, että valtion taloudenhoito tulee kokonaisuutena tarkastettua hyvän tarkastustavan mukaisesti.

Tilintarkastuksessa tarkastetaan vuotuisesti hyvän tilintarkastustavan mukaisesti valtion tilinpäätös, ministeriöt ja muut valtion talousarviotalouden piiriin kuuluvat tilivirastot sekä eräät muut virastot. Tilintarkastuksen kohteena ovat myös ne talousarvion ulkopuoliset rahastot, joiden osalta tilintarkastus on säädetty tarkastusviraston tehtäväksi.

Toiminnantarkastuksessa tarkastetaan valtion harjoittaman yhteiskuntapolitiikan tavoitteiden toteutumista ja sen taloudellisuutta sekä hallinnon toimintoja ja ohjaus- ja toimintajärjestelmiä tuloksellisuuden ja kehittämistarpeen näkökulmasta.

1.3 Visio ja arvot

Tarkastusviraston visiona on olla kansainvälisesti ja kansallisesti arvostettu valtion taloudenhoidon tarkastuksen huippuosaaja. Vision mukaan tarkastusvirastoa arvostetaan valtion taloudenhoidon ja valtion hallinnon syvällisenä asiantuntijana.

Tämä edellyttää, että virastolla on

- laadullisesti ja määrällisesti riittävästi sille kuuluvan tarkastus- ja asiantuntijatehtävän edellyttämää ammattitaitoa ja osaamista,
- viraston tehtävistä johdetut selkeät tarkastusten kohdentamiskriteerit,
- tehokkaat työn suunnittelu-, toteutus- ja seurantaprosessit sekä
- selkeä ja oikea-aikainen raportointi.

Viraston strategiassa vuosille 2007–2012 vision sisältöä on konkretisoitu eri sidosryhmien näkökulmasta.

Eduskunnan kannalta tavoitteena on, että tarkastusvirasto tuottaa objektiivista, luotet-

tavaa, ajantasaista ja hyödyllistä tarkastustietoa talousarvion toimeenpanosta, lainsäädännössä hallitukselle ja hallinnolle asetettujen tehtävien hoidosta, tavoitteiden toteutumisesta sekä toimenpiteiden taloudellisuudesta, eduskunnan hallitukselta saamisen suunnittelu-, seuranta- ja valvontatietojen oikeellisuudesta ja riittävydestä sekä valtion tilinpäätöksessä ja valtion tilinpäätöskertomuksessa esitettyjen tietojen oikeellisuudesta ja riittävydestä.

Valtioneuvoston näkökulmasta tavoitteena on, että tarkastusviraston toiminta tukee valtioneuvoston valtionaloudellista valmistelua ja päätöksentekoa sekä hallinnon ohjausta. Tavoitteena on myös, että tarkastusvirasto tuottaa ulkoisena tarkastajana ja asiantuntijana objektiivista, luotettavaa, ajantasaista sekä valtionaloudellisessa ja muussa päätöksenteossa ja hallinnon ohjauksessa hyödyllistä tarkastustietoa valtion taloudenhoidon ja valtion toimintojen tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, talousarvion, säädösten ja ohjauspäätösten noudattamisesta valtion taloudenhoidossa sekä ministeriöiden sekä virastojen ja laitosten taloudestaan ja toimintansa tuloksellisuudesta esittämien tilinpäätöstietojen oikeellisuudesta ja riittävydestä.

Tavoitteena on myös, että valtion virastot, laitokset ja talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot kokevat, että tarkastusvirasto ulkoisena tarkastajana ja asiantuntijana tuottaa objektiivista, luotettavaa, ajantasaisista ja johtamisessa hyödyllistä tarkastustietoa niiden taloudenhoidon ja toimintojen tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, talousarvion, säädösten ja ohjauspäätösten noudattamisesta taloudenhoidossa sekä taloudestaan ja toimintansa tuloksellisuudesta esittämien tilinpäätöstietojen oikeellisuudesta ja riittävydestä.

Kansalaisten kannalta tarkastusviraston visio johtaa siihen, että tarkastusvirasto julkistaa tarkastustuloksensa avoimesti ja kansalaiset saavat näin varmuutta valtion taloudenhoidon laillisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Tämän tavoitteena on, että

kansalaiset kokevat tarkastusviraston edistävän ja varmistavan hyvää valtiontaloudenhoitoa. Tavoitteena on myös, että kansalaiset pitävät tarkastusvirastoa riippumattomana ja luotettavana valtion taloudenhoidon tarkastusviranomaisena sekä kokevat viraston toiminnan tärkeäksi.

Henkilökunnan kannalta tarkastusviraston tulee olla kilpailukykyinen työnantaja sekä innostava ja arvostettu huippuosaajien työyhteisö. Kun viraston henkilöstöllä on vahva ammattitaito ja ammatti-identiteetti, henkilöstön ammattitaitoa myös arvostetaan eduskunnassa, valtionhallinnossa ja yhteiskunnassa sekä kansainvälisessä yhteisössä.

Viraston kaikessa toiminnassa noudatetaan virastossa yhteisesti sovittuja arvoja, jotka ovat osaaminen, objektiivisuus, yhteistyö, rohkeus sekä tuloksellisuus. Arvojen ohella viraston toimintaa keskeisesti ohjaavat toimintaperiaatteet ovat luotettavuus, taloudellinen näkökulma, olennaisuus, riippumattomuus, avoimuus sekä oikeudenmukaisuus.

1.4 Tarkastustoiminnan suunnittelu ja strategia

Tarkastusviraston tarkastustoiminnan kohdentamista ohjaavat viraston vuosille 2007–2012 hyväksytty toimintastrategia sekä toimintaa ja taloutta sekä tulostavoitteita ja tarkastustoiminnan kohdentumista koskevat suunnitelma-asiakirjat.

Toimintastrategian perustana on virastolle lainsäädännössä annettu tehtävä. Strategia muodostuu viraston toiminnan suuntaamisen, toteuttamisen ja kehittämisen linjauksista. Strategiaprosessissa ja strategiassa tulevat huomioiduiksi viraston toimintaympäristön keskeiset muutokset.

Strategiassa ja suunnitelmissa määritellään tarkastusviraston pysyvät tarkastusalueet, tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan strategiset teema-alueet, vuosittain eduskunnalle raportoitavat teemat sekä vahvistetaan yksittäiset tarkastuskohteet. Toimintastrategiasta johdetut toiminnan kriittiset menestys-

tekijät ovat tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen ja oikea-aikaisuus, toimiva laadunhallinta sekä osaava henkilöstö ja osamisen tehokas hyödyntäminen.

Tarkastustoiminnan kohdentamisen yleiset kriteerit ovat tarkastettavan asian taloudellinen merkitys ja asiaan liittyvä taloudellinen riski. Taloudellista merkitystä ja riskiä arvioitaessa otetaan huomioon yksittäistä talousarviovuotta pidempi tarkastelunäkökulma.

Tarkastustoiminnalla tuotetaan tietoa,

- jolla on valtion taloudenhoitoa koskevan päätöksenteon kannalta huomattavaa merkitystä,
- jolla varmistetaan valtion taloudenhoidon oikeellisuutta ja toimivuutta, raportoitavien tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä sekä talousarvion noudattamista tai
- jolla edistetään valtion taloudenhoidon ja toiminnan tuloksellisuutta ja tiedon tuottaminen kuuluu ulkoisen tarkastuksen tehtäväalaan.

Tarkastusvirasto toteuttaa tehtävänsä tilintarkastuksella ja toiminnantarkastuksella, jotka toimivat samansuuntaisesti viraston päämäärän toteuttamiseksi.

Tilintarkastus kattaa valtion tilinpäätöksen ja valtion tilivirastot sekä eräät ministeriöiden tulosohjauksessa olevat virastot ja kaksi valtion talousarvion ulkopuolista rahastoa. Suunnattaessa tilintarkastuksia tilivirasto-kohtaisesti otetaan huomioon edellä mainitut tarkastuksen kohdentamisen kriteerit.

Toiminnantarkastusten kohdentamisesta on päätetty tarkastustoiminnan erityisten kohdentamisalueiden perusteella. Näitä erityisiä kohdentumisalueita ovat

- eduskunnan saamat oikeat ja riittävät tiedot talousarvioesityksessä ja lisätalousarvioesityksissä ja valtion tilinpäätöskertomuksessa,
- hallituksen esityksissä ennakoidut ja käytännössä toteutuneet säädösten taloudelliset vaikutukset,
- tulosohjaus ja tilivelvollisuus,
- hallinnon tuottavuus mukaan lukien informaatioteknologian hyväksikäyttö,

- valtionosuudet, -avustukset ja muut tuet, kuten EU-tuet, sekä
- valtion tulot ja rahoitus.

Yhtäläisen suojan periaatteen mukaisesti tarkastusvirasto tarkastaa Suomen ja Euroopan unionin välisiä varainsiirtoja samassa laajuudessa sekä samoja periaatteita ja menettelytapoja noudattaen kuin kansallisia varoja. Valtion tilivirastoista noin kahdella kolmasosalla on kirjanpidossaan EU-varoihin liittyviä tapahtumia.

Virasto seuraa valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden, valtion liikelaitosten ja talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen toimintaa. Valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin ja valtion liikelaitoksiin sekä talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin kohdistuvista tarkastuksista tarkastusvirasto päättää erikseen.

1.5 Organisaatio

Tarkastusvirastoa johtaa pääjohtaja. Pääjohtajan esikuntana toimiva johdon tuen yksikkö avustaa pääjohtajaa viraston johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa sekä antaa tässä tarvittavaa ohjaus-, asiantuntija- sekä johdon sihteeripalveluita. Johdon tuki johtaa Valtiontalouden tarkastusviraston eduskunnalle annettavien kertomusten valmisteluprosessia ja kokoaa eduskuntakertomukset sekä lisäksi suorittaa pääjohtajan tarkastussuunnitelmassa päättämiä eräitä tarkastuksia.

Kertomusvuonna johdon tuki on suorittanut finanssipolitiikan tietoperustaan ja vaikuttavuuteen kohdistuvaa tarkastusta sekä tukenut tilintarkastusta ja toiminnantarkastusta yhteisen Fipo-tarkastuksen suunnittelussa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Ulkoisena suoritteena johdon tuki on myös osallistunut paremman sääntelyn toteuttamiseen sekä lainsäädännön sekä säädösvalmistelun laadun kehittämiseen.

Viraston tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan toimialoja ovat tilintarkastus ja toiminnantarkastus.

Hallinto- ja viestintäpalveluiden tuottamat viraston strategisen suunnittelun, henkilöstö- ja taloushallinnon, viestinnän sekä tietopalvelun ja -hallinnon palvelut mahdollistavat ja vahvistavat tuloksellisen tarkastustoiminnan edellytyksiä. Lisäksi HAVI vastaa tarkastusviraston kansallisen ja kansainvälisen yhteydenpidon koordinaatiotehtävistä.

Tarkastusviraston organisaatiokaavio on esitetty toimintayksikkökohtaisine tehtäväjakoineen liitteenä 1.

Tarkastusvirastolla on Helsingissä sijaitsevan toimipaikan lisäksi toimipaikat Turussa ja Oulussa. Toiminnallisesti näitä toimipaikkoja hallinnoidaan Helsingistä.

Tarkastusvirastossa on lisäksi Valtiontalouden tarkastusvirastosta annettuun lakiin perustuva neuvottelukunta, jossa ovat edustettuina viraston keskeiset yhteistyötahot. Neuvottelukunnan tehtävänä on ylläpitää ja kehittää tarkastusviraston yhteyksiä yhteistyötahoihin, tehdä aloitteita tarkastustoiminnan kehittämiseksi sekä seurata tarkastustoiminnan suuntautumista, tuloksellisuutta ja palvelukykyä eri yhteistyötahojen kannalta.

Vuonna 2008 neuvottelukunnan puheenjohtajana on toiminut kansanedustaja Matti Ahde, varapuheenjohtajina kansanedustajat Anni Sinnemäki ja Klaus Pentti sekä sihteerinä erikoistutkija Sami Vuorinen. Tarkastusviraston henkilöstön valitsemana edustajana on toiminut johtava tilintarkastaja Johanna Kormu.

Neuvottelukunnan kokoonpano vuonna 2008:

Ahde Matti, kansanedustaja
Astola Tiina, kansliapäällikkö,
oikeusministeriö
Hemmilä Pertti, kansanedustaja
Henriksson Anna-Maja, kansanedustaja
Ilmakunnas Seija, ylijohdaja,
Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus
VATT
Kietäväinen Timo, varatoimitusjohtaja,
Kuntaliitto
Kormu Johanna, johtava tilintarkastaja,
tarkastusviraston henkilökunnan edustaja
Laitinen Mirjami, pääjohtaja, verohallitus

Niiranen Vuokko, professori,
 Kuopion yliopisto
 Pentti Klaus, kansanedustaja
 Pöysti Tuomas, pääjohtaja,
 Valtiontalouden tarkastusvirasto
 Sinnemäki Anni, kansanedustaja
 Turunen Juhani, alivaltiosihteeri,
 valtiovarainministeriö
 Vasikainen Soili, valtioneuvoston controller, valtiovarainministeriö
 Virtanen Erkki, kansanedustaja
 Välimäki Kari, kansliapäällikkö,
 sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Neuvottelukunta on osoittautunut tärkeäksi valtiontalouden ja valtionhallinnon toiminnan tarkastuksen ja arvioinnin kehityslinjoja käsitteleväksi keskustelualueenaksi.

1.6 Henkilöstö

Tarkastusviraston henkilöstöä koskevat tiedot ja vertailu kolmeen edelliseen vuoteen esitetään seuraavissa taulukoissa ja kuvioissa:

HENKILÖTYÖVUOSIMÄÄRÄ		
Vuosi	Henkilötyövuosien lukumäärä (htv)	Palkattomat virkavapaat (htv) ¹
2005	147	7
2006	145	9
2007	146	9
2008	147	7

Henkilötyövuosien määrä on noussut 0,7 prosenttia (1 htv) vuodesta 2007.

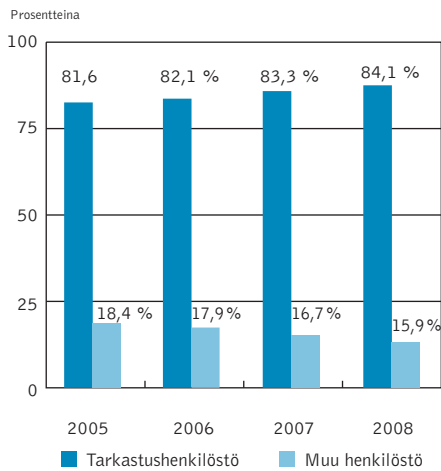
Henkilöstörakenne

MÄÄRÄAIKAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ				
Vuosi	Henkilöstön määrä 31.12.	Vakinaiset (lkm)	Määräaikaiset (lkm)	Määräaikaiset (% -osuus)
2005	152	144	8	5,3
2006	156	146	10	6,4
2007	150	144	6	4,0
2008	151	144	7	4,6

Vuoden 2008 lopussa henkilöstön määrä oli 151 henkilöä. Määräaikaisessa virkasuhteessa oli seitsemän henkilöä, joka on 4,6 prosenttia koko henkilöstöstä. Määräaikaiset olivat lähinnä viransijaisia.

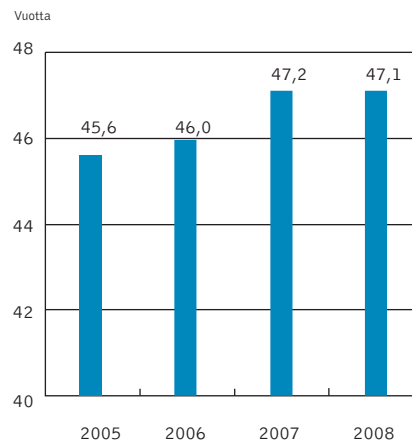
¹ Palkattomiin virkavapaisiin sisältyvät äitiys- ja vanhempainvapaan palkaton ajanjakso, hoitovapaa, eläke/kuntoutustuki, opintovapaa, muualla työskentely, julkinen tehtävä, palkaton yksityisasia, vuorotteluvapaa ja osa-aikaeläke

KUVIO 1: TARKASTUSHENKILÖSTÖN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

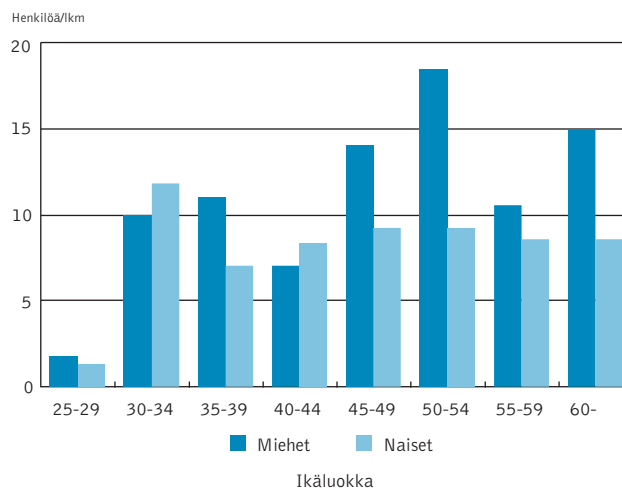
Vuoden 2008 lopussa tarkastushenkilöstön määrä oli 127 (84,1 prosenttia koko henkilöstöstä) ja muun henkilöstön 24 (15,9 %). Vuotta aiemmin tarkastushenkilöstön määrä oli 125 (83,3 %) ja muun henkilöstön 25 (16,7 %).

KUVIO 2: HENKILÖSTÖN KESKI-ikä 31.12.

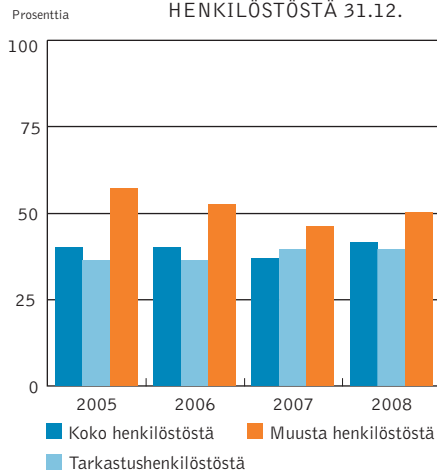
Henkilöstön keski-ikä on pysähtynyt.

KUVIO 3: HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA 31.12.

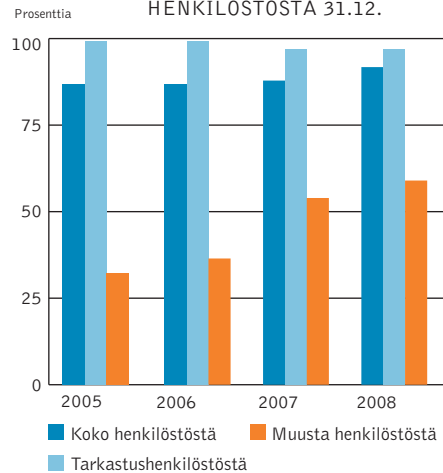
Kaksi suurinta ikäryhmää olivat vuoden lopussa 50-54 -vuotiaat (17,9 %) ja 45-49 -vuotiaat (15,2 %). Koko henkilöstöstä 45 vuotta täyttäneiden osuus oli 60,9 prosenttia (miehistä 65,9 % ja naisista 54,0 %). Lukumääräisesti eniten oli miehiä ikäryhmissä 50-54 ja 60-64 -vuotiaat.

KUVIO 4: NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Naisten osuus henkilöstöstä on tarkasteluajanjakson aikana kasvanut 2,3 prosenttiyksikköä. Vuoden 2008 lopussa naisten osuus oli 42,4 prosenttia koko henkilöstöstä. Tarkastushenkilöstöstä naisia oli 40,9 prosenttia ja muusta henkilöstöstä 50,0 prosenttia.

KUVIO 5: KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEIDEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ 31.12.

Korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 90,1 prosenttia koko henkilöstöstä, 96,9 prosenttia tarkastushenkilöstöstä ja 54,2 prosenttia muusta henkilöstöstä. Koko henkilöstön koulutustasoindeksi on 6,6.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Kustannukset (euroa)	Kustannukset henkilötyövuotta kohden (euroa/htv)
2005	1 924	13,1	567 111	3 857
2006	2 248	15,5	717 183	4 946
2007	1 925	13,2	617 917	4 232
2008	1 987	13,5	690 994	4 701

Henkilöstön osaamisen kehittäminen sisältää ulkoisen ja sisäisen koulutuksen lisäksi myös henkilöstön omaehtoisen kehittämisen. Henkilöstön kehittämiseen käytettiin työaika 13,5 htp/htv. Tarkastushenkilöstö käytti 14,5 htp/htv ja muu henkilöstö 8,2 htp/htv. Henkilöstön kehittämiskustannukset olivat 5,4 prosenttia viraston kokonaiskustannuksista. Kustannukset muodostuvat pääosin palkkakustannuksista.

Sairauspoissaolot ja käynnit työterveyshuollossa

Vuosi	Henkilötyöpäivinä (htp)	Henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (htp/htv)	Sairaus-tapaukset (lkm)	Tapaukset (lkm/htv)	Käynnit työterveys-huollossa (lkm/htv)
2005	1 493	10,2	319	2,2	4,7
2006	980	6,8	329	2,3	5,2
2007	1 105	7,6	349	2,4	5,3
2008	1 505	10,2	386	2,6	5,3

Sairauspoissaoloista lukumääräisesti eniten oli 1-3 päivän sairaustapauksia (88,9 %). Yli 10 päivän sairauspoissaolojen lukumääräinen osuus oli 4,4 prosenttia kaikista sairaustapauksista.

Henkilöstön vaihtuvuus

VAIHTUVUUS (TOISEN TYÖNANTAJAN PALVELUKSEEN SIIRTYNEET)			
Vuosi	Määräaikaiset	Vakituiset	Osuus henkilöstöstä (%)
2005	1	1	1,3
2006	0	0	0,0
2007	4	4	7,0
2008	1	4	3,3

Toisen työnantajan palvelukseen siirtyi viisi henkilöä. Vuoden 2008 aikana palvelussuhde päättyi yhteensä 11 henkilöllä, joista kahdeksan kuului tarkastushenkilöstöön ja kolme muuhun henkilöstöön.

1.7 Viraston toiminnan kehittäminen

Tarkastusviraston toimintastrategiakaudella 2007–2012 ovat keskeisessä asemassa tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen, toimiva laadunhallinta sekä osaava, aikaansaava ja hyvinvoiva henkilöstö.

Tässä luvussa on esitetty viraston toiminnan kehittämisen keskeisiä toimenpiteitä nimenomaan tarkastusviraston toimintastrategian toimeenpanon näkökulmasta.

Viraston tarkastustoimintaa kehitetään vuosittain viraston johtoryhmän linjauksien ja toimintayksiköiden suunnitelmien pohjalta. Vuonna 2008 tarkastustoiminnan kehittämisen painopiste oli laadunhallinnassa, tarkastusosaamisessa ja sitä tukevassa osaamisen kehittämisen järjestelmässä sekä tarkastussuunnittelun ja siihen liittyvän riskianalyysin kehittämisessä.

Viraston yhteisenä tarkastustoimintana suoritettaville ohjausjärjestelmätarkastuksille kehitettiin kertomusvuonna yhdenmukainen malli. Mallia sovelletaan vuosittain kahden eri ministeriön ohjausjärjestelmää koskevassa tarkastuksessa.

Uusi riskianalyysimalli otettiin kertomusvuonna vakituiseen käyttöön. Riskianalyysin ohjeet vahvistettiin vuonna 2007 tehtyjen pilotianalyysien kokemusten pohjalta. Kertomusvuonna tehdyt uuden mallin mukaiset riskianalyysit kohdentuivat neljään hallinnonalaan.

Toiminnantarkastus raportoi kertomusvuonna vuosina 2005–2007 toteutetun vaikuttavuusarvioinnin kehittämishankkeen tulokset. Raportin perusteella linjattiin ja tarkennettiin vaikuttavuusnäkökulman käyttöä viraston tarkastustoiminnassa.

Organisatorisesti tarkastustoimintaa kehitettiin kertomusvuonna muun muassa perustamalla neljäs toiminnantarkastuksen tarkastusryhmä. Myös muiden toiminnantarkastusryhmien vastuualueita muutettiin samassa yhteydessä.

Tarkastustoiminnan oikean kohdentamisen varmistamiseksi ja tulosten hyödyntämiseksi tarkastusvirasto toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa eduskunnan kanssa. Tarkastusvirastolla on eniten yhteistyötä tarkastusvaliokunnan kanssa.

Myös tarkastusviraston aktiivista vuoropuhelua hallinnon kanssa on jatkettu kertomusvuoden aikana. Lokakuussa tarkastusvirasto järjesti järjestyksessään toisen palauteilaisuuden toiminnastaan valtionhallinnon ylimmälle virkamiesjohdolle. Tilaisuuden saama palaute osoitti tilaisuuden merkityksen vuoropuhelun rakentumiselle.

Tarkastusvirastossa on vireillä viraston laadunhallintajärjestelmän kehittämistyö. Viraston sisäinen työryhmä on linjannut IS-SAI-standardeihin perustuvat toimenpideehdotukset, joilla varmistetaan, että tarkastusviraston laatujärjestelmä vastaa kansainvälisesti ylimpien ulkoisten tarkastusviranomaisten parhaita käytäntöjä. Kehittämistyössä edettiin kertomusvuonna siten, että

käytännön kehittämistoimenpiteet ajoittuvat vuodelle 2009.

Tarkastusviraston suunnittelujärjestelmää uudistettiin voimakkaasti kertomusvuonna. Toiminnan ja talouden suunnittelujaksoa 2010–2013 ja tarkastussuunnittelujaksoa 2009–2011 varten tarkastusvirasto laati kertomusvuonna ensimmäisen kerran uudenlaiset suunnitteluasiakirjat, Toiminta- ja taloussuunnitelman sekä Tulostavoitteet ja tarkastussuunnitelma -asiakirjan.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu viraston johdon ja toimintayksiköiden väliin voimavarakeskusteluihin, ja siinä on kuvattu tarkastusviraston toimintaympäristö, esitetty strategiset päämäärät ja toiminnan painopisteet nelivuotiskaudella, asetettu tavoitteet toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden kehitykselle sekä esitetty tarkastusviraston henkilöstösuunnitelma ja määrärahalaskelma. Asiakirjaa täydennetään huhtikuussa suunnitelmakauden ensimmäisen vuoden talousarvioehdotuksella.

Tarkastusviraston kertomusvuonna asetamat tulostavoitteet vuodelle 2009 perustuvat tulosprismaan, ja ne jakautuvat yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ja kansalais-tuloksiin, tuotoksiin ja toiminnalliseen tehokkuuteen. Lisäksi tulostavoiteasiakirjassa on asetettu toimintayksikkökohtaiset tulostavoitteet.

Tarkastussuunnittelukauden 2009–2011 tarkastussuunnittelu perustuu uudenmalliseen, 1+2 -vuotiseen näkökulmaan. Tarkastussuunnittelussa on huomioitu tarkastusviraston raportointitehtävä eduskunnalle sekä suunniteltu viraston yhteistä ja toimintayksiköiden suorittamaa tarkastustoimintaa teema-alueittain. Tarkastussuunnittelun kehittämisen tavoitteena on pitkäjänteinen tarkastustoiminta, joka antaa parhaan mahdollisen informaatioperustan eduskunnalle raportoitavien teemojen aloilta.

Kertomusvuoden aikana tarkastusviraston riskiajattelussa korostui aiempaa syvempi valtionhallinnon riskejä esiin tuova analyysitieto, mutta myös valtiontalouden perimmäisiä riskejä koskevan analyysitiedon

tuottaminen.

Tarkastustoiminnan oikean kohdentumisen lisäksi tarkastusviraston toiminnan vaikuttavuus riippuu siitä, millä tavoin tarkastusvirasto onnistuu keskeisten tulosten esiin tuomisessa. Syksyllä 2008 tarkastusvirasto toteutti eri sidosryhmien ja kansalaisten näkemyksiin perustuvan tarkastusviraston mainetta koskevan selvityksen.

Maineselvitys osoitti, että tarkastusvirasto on onnistunut hyvin tehtävässään vastuullisen ja kestävä valtion taloudenhoidon edistämässä. Selvitys osoitti myös, että tarkastusviraston toiminnan ja osaamisen katsottiin yleisesti kehittyneen viime vuosina myönteiseen suuntaan. Tarkastusviraston toiminnan kehittämiskohteena pidettiin tarvetta aiempaa aktiivisempaan osallistumiseen yhteiskunta- ja finanssipoliittiseen keskusteluun.

Tarkastusviraston johtamisjärjestelmän ja johtamisen kehittämisessä lähtökohtana on viraston toiminnan johtaminen kokonaisuutena ja toimintayksiköiden yhteistyön vahvistaminen.

Tarkastusvirasto vahvisti kertomusvuonna henkilöstön työskentelyedellytyksiä muun muassa ottamalla käyttöön etä- ja mobiiliyhteydet. Vireillä on myös sähköisen asianhallintajärjestelmän samoin kuin viraston ulkoisten verkkopalveluiden kehittämishankkeet. Myös hallinto- ja viestintäpalveluiden tuottamia viraston sisäisiä palveluita on kehitetty verkkolähtöisesti.

Tarkastusvirasto panosti kertomusvuonna erityisesti henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja viraston osaamisen hallintaan. Tarkastusviraston osaamisenjohtamisen järjestelmää kehitettiin vuoden aikana määrittelemällä viraston perustehtävään liittyvät osaamisvaatimukset ja osaamisalueet. Kehittämisen yhtenä lähtökohtana oli lisäksi henkilöstön yksilöllisen osaamisen huomioiminen. Osaamisenjohtamisen järjestelmän kehittämisen rinnalla kertomusvuonna aloitettiin myös järjestelmää tukevan HRM-soveluksen käyttöönoton valmistelu.

Tarkastusvirasto on aloittanut varautumisen henkilöstön ikärakenteessa tapahtuvaan muutokseen. Kertomusvuonna aloitet-

tiin muun muassa viraston rekrytointijärjestelmää tukevan rekrytointikäsi- kirjän laatiminen. Rekrytointikäsi- kirja yhdenmukaistaa ja systematisoi rekrytointiprosessia ja varmistaa osaltaan rekrytoitavien henkilöiden lisäarvon tarkastusvirastolle.

Myös rekrytoitujen henkilöiden tueksi rakennettu viraston perehdyttämismalli uusittiin kertomusvuoden aikana. Tarkoituksena on, että toimiva perehdyttäminen mahdollistaa uuden työntekijän nopean asettumisen tarkastusvirastoon ja täysipainoisen tehtävien hoitamisen sekä antaa vahvan pohjan työtehtävissä tapahtuvaan osaamisen kehittämiseen.

Kertomusvuonna kehitettiin tarkastusviraston sisäisten tukipalveluiden tuotantomallia. Samalla kun uusi palvelutuotantomalli otettiin 1.1.2009 käyttöön, sisäisten palveluiden toimintayksikkö muutettiin organisatorisesti hallinto- ja viestintäpalveluiden kokonaisuudeksi.

Uuden tuotantomallin lähtökohdaksi otettiin tukipalveluiden sekä viraston johdon ja tarkastuksen toimintayksiköiden kanssa neuvoteltu palvelusopimus, jonka tarkoituksena on lisätä tuotettavien tukipalveluiden läpinäkyvyyttä ja varmistaa palveluiden kohdentuminen viraston tehtävän kannalta kaikkein olennaisimpiin toimintoihin.

Palvelusopimuksessa on yksilöity tukipalveluiden resurssit, sovittu viraston johdon kanssa hallinto- ja viestintäpalveluiden tuottamista lakisääteisistä tehtävistä ja pysyvistä palvelutehtävistä sekä sovittu viraston johdon ja tarkastuksen toimintayksiköiden kanssa yksittäisistä palvelutehtäväkokonaisuuksista, näiden palvelutehtävien kiireellisyydestä sekä palveluihin mahdollisesti liittyvistä erityisistä kriteereistä. Sopimuksen liitteeksi on lisäksi otettu hallinto- ja viestintäpalveluiden palvelusitoumus, joka korostaa hallinto- ja viestintäpalveluiden sitoutumista korkealaatuisiin palveluihin ja luottamusta tukipalveluiden saatavuuteen, eli palveluvarmuuteen.

Kertomusvuoden loppupuolella tuotiin säädösvalmistelussa esiin tarkastusviraston mahdollinen rooli yleisiin vaaleihin liittyvässä vaalirahoitusvalvonnassa. Tarkastusvirasto käynnisti välittömästi asiaan liittyvät valmistelut, joiden tarkoituksena oli varmistaa, että tarkastusvirasto kykenee huolehtimaan sille erillisellä lailla mahdollisesti annettavasta uudesta tehtävästä.

Eduskunta ja henkilöstöjärjestöt tekivät kertomusvuonna tarkentavan virkaehtosopimuksen eduskunnan virastojen uudesta palkkausjärjestelmästä, joka perustuu tehtävänvaativuuden ja työssä suoriutumisen arviointiin. Uusi palkkausjärjestelmä tuli voimaan 1.3.2009.

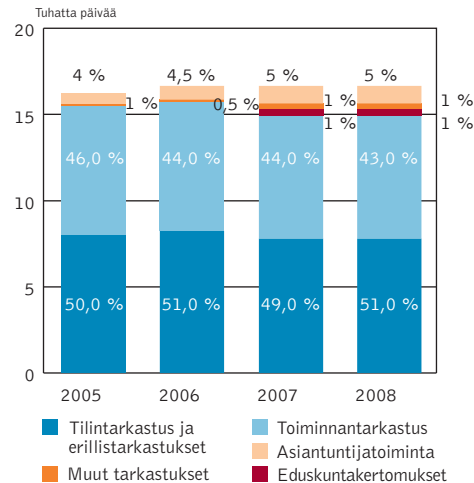
2 Tuloksellisuuden kuvaus

2.1 Viraston tulokset

Tarkastusvirasto antoi 120 tilintarkastuskertomusta kertomusvuonna 2008 (2007 101 kpl, 2006 116 kpl) ja valtion tilinpäätöstä koskevan tarkastuskertomuksen. Tarkastusviraston tilintarkastuksen kohteena olleet valtion menot olivat noin 24 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta. Kertomusvuonna aloitettiin varainhoitovuoteen 2008 kohdistuvat 87 tiliviraston, 32 muun viraston ja laitoksen, kahden talousarvion ulkopuolisen valtion rahaston sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus. Tilintarkastusten osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta (kuvio 7) oli 52 prosenttia, joka on kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna.

Tarkastusvirasto saattoi kertomusvuonna päätökseen 31 toiminnantarkastusta (2007 25 kpl, 2006 27 kpl). Näistä 26 raportoititiin tarkastuksena ja viisi päättyi esiselvitykseen tai kirjeeseen. Raportoiduista tarkastuksista 22 raportoititiin toiminnantarkastuskertomuksena, kaksi raportoititiin tarkastusviraston eduskunnalle antamien kertomuksien yhteydessä ja yksi raportoititiin erikseen niin sanottuna jälkitarkastuksena. Lisäksi yksi tarkastus raportoititiin osana EUROSAn antamaa yhteiskertomusta. Toiminnantarkastusten osuus

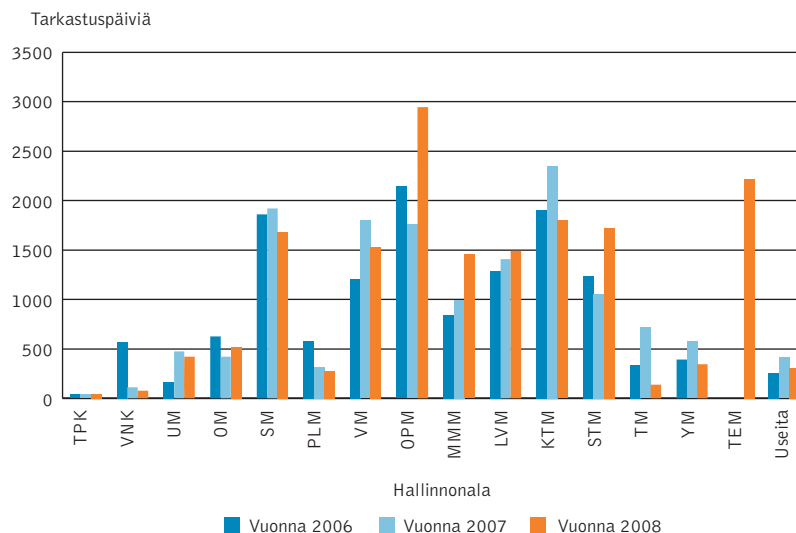
KUVIO 6: TYÖAJAN KOHDISTUMINEN VUOSINA 2005–2008

viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 46 prosenttia. Osuus on kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2007.

Tarkastusviraston asiantuntijatehtävillä tarkoitetaan viraston edustajien valmistelua aloitteita ja lausuntoja, antamaa neuvontaa ja koulutusta, viraston ulkopuolella tapahtuvaa viraston toimialaan kuuluvaa työryhmytyöskentelyä, asiantuntijakuulemisia sekä valtion taloudenhoitoa koskevien kanteluiden käsittelyä. Asiantuntijatoiminnan osuus viraston ulkoisiin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 4,9 prosenttia.

KUVIO 7: PÄÄTTYNEIDEN TARKASTUSTEN TARKASTUSPÄIVIEN KOHDISTUMINEN ERI HALLINNONALOILLE 2006–2008

Muiden tarkastusten osuus viraston ulkoihin suoritteisiin käytetystä työajasta oli 0,7 prosenttia.

Luettelo vuonna 2008 valmistuneista tarkastuksista samoin kuin ulkoisen asiantuntijatoiminnan keskeisistä tuotoksista on esitetty kertomuksen liitteenä.

Vuonna 2008 päättyneet tilintarkastukset, erillistarkastukset ja toiminnantarkastukset kohdistuivat hallinnonaloittain kuvion 7 mukaisesti. Kuviota tulkittaessa on otettava huomioon, että tilintarkastuksen osalta tulokseen vaikuttaa tilivirastojen ja muiden laitosten sijoittuminen hallinnonaloittain. Toiminnantarkastuksen osalta laskelmassa ovat mukana ainoastaan ne tarkastuspäivät, jotka on käytetty toimintavuonna päättyneisiin tarkastuksiin. Muutokset tarkastuspäivien hallinnonaloittaisessa kohdentumisessa selittyvät lähinnä valmistuneiden toiminnantarkastusten jakautumisella hallinnonaloittain.

2.2 Viraston kustannukset ja työajan käyttö

Tarkastusviraston kustannukset vuonna 2008 (kuvio 8) olivat yhteensä 12,72 miljoonaa euroa (2007 11,97 milj. €, 2006 11,74 milj. €), josta toiminnantarkastuksen toimintayksikön osuus oli 6,19 miljoonaa euroa (2007 5,76 milj.€, 2006 5,69 milj. €) ja tilintarkastuksen toimintayksikön osuus 6,31 miljoonaa euroa (2007 6,08 milj. €, 2006 6,05 milj. €). Laskel-

massa viraston sisäisten palveluiden kustannukset vuodelta 2008 (1,17 milj. €), kiinteistö-kustannukset (1,12 milj. €) sekä muut yhteiset kustannukset (1,46 milj. €) on kohdistettu tarkastuksen toimintayksiköille.

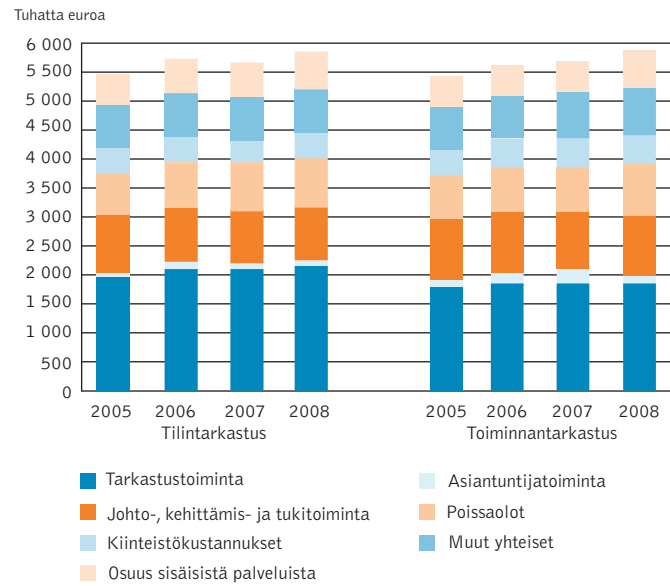
Ulkoiseen suoritustuotantoon (kuvio 9) eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta (ei sisällä palkallista poissaoloa) oli toiminnantarkastuksen toimintayksikössä 67 prosenttia (2007 68 %, 2006 63 %). Tilintarkastuksen toimintayksikössä ulkoisten suoritteiden osuus oli 73 prosenttia (2007 72 %, 2006 71 %). Ulkoiseen suoritustuotantoon käytetty työaika sisältää myös tarkastuksen ohjaamiseen käytetyn ajan. Osaamisen kehittämisen osuus tarkastusviraston tehollisesta työajasta oli noin 6,8 prosenttia.

Tarkastusviraston ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 10) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 735 euroa, joka on 7,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Tilintarkastuksen ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 11) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 701 euroa (kasvu edellisvuodesta 2,9 %). Toiminnantarkastuksen ulkoisen suoritustuotannon (kuvio 12) keskimääräiset kustannukset työpäivää kohti olivat 775 euroa (kasvu edellisvuodesta 12,6 %). Työpäivää kohti laskettujen kustannusten kasvu johtuu pääosin palkallisiin ja palkattomiin poissaoloihin liittyvistä laskennallisista tekijöistä.

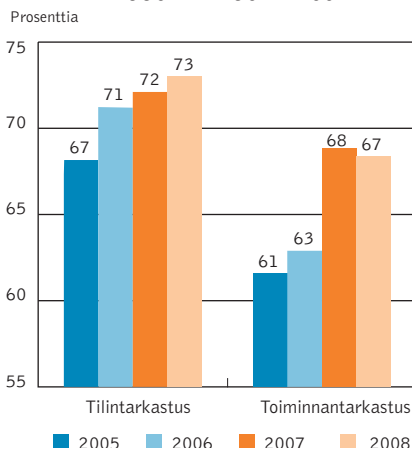
Viraston kokonaispalkkasumma ilman sivukuluja oli 8,15 miljoonaa euroa vuonna 2008 (2007 milj. 7,78 €, 2006 7,59 milj. €).

TYÖAIKA HENKILÖTYÖPÄIVINÄ (htp) JA HENKILÖTYÖVUOSINA (htv)			
	2006	2007	2008
Henkilötyöpäivinä	36 340	36 535	37 344
Henkilötyövuosina	145	146	147
TYÖAJAN JAKAANTUMINEN %			
	2006	2007	2008
Tehollinen työaika	80	80	77
Vuosilomat	14	14	14
Lomarahavapaat	2	1	2
Sairauspoissaolot	3	3	4
Palkalliset muut poissaolot	1	2	3
Yhteensä	100	100	100

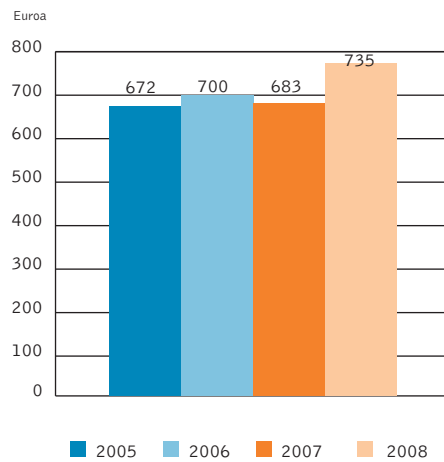
KUVIO 8: VTV:N KUSTANNUKSET TOIMIALOITTAIN
VUOSINA 2005–2008

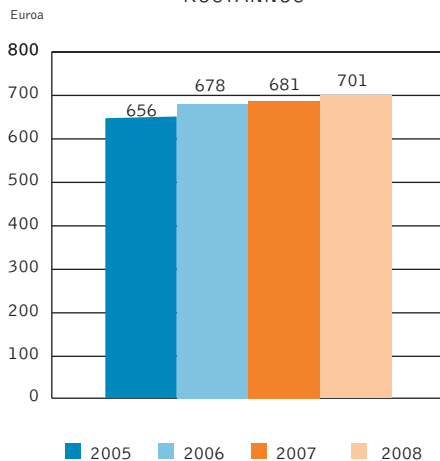
KUVIO 9: TOIMINTAYKSIKÖIDEN TYÖ-
AJAN KÄYTTÖ ULKOISEEN
SUORITETUOTANTOON

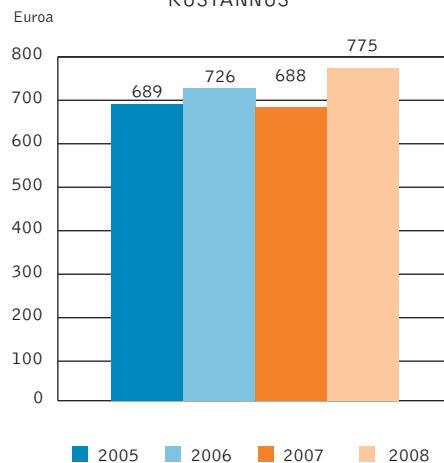
KUVIO 10: VTV:N SUORITETYÖPÄIVÄN
KUSTANNUS

KUVIO 11: TILINTARKASTUKSEN
SUORITETYÖPÄIVÄN
KUSTANNUS

KUVIO 12: TOIMINNANTARKASTUKSEN
SUORITETYÖPÄIVÄN
KUSTANNUS

2.3 Tilintarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

Vaikuttavuus

Vuonna 2008 raportoitiin varainhoitovuoden 2007 kohdistuneet tilintarkastukset. Tilintarkastuskertomuksia annettiin yhteensä 121. Näissä raportoitiin 84 tiliviraston, 34 muun viraston ja laitoksen, kahden talousarvion ulkopuolisen valtion rahaston sekä ja valtion tilinpäätöksen tilintarkastukset.

Tilintarkastusten vaikuttavuutta on vuosittain arvioitu tilintarkastuskertomuksissa annettujen ilmoitusvelvollisuuksien uusimisen perusteella. Vuoden 2007 tilintarkastusten yhteydessä selvitettiin edellisen vuoden tilintarkastuskertomuksissa asetettujen ilmoitusvelvollisuuksien vaikuttavuutta. Vuoden 2006 tilintarkastuskertomuksissa ilmoitusvelvollisuus annettiin 36 tilivirastolle. Näistä 22:n osalta ilmoitusvelvollisuus uusittiin joko kokonaan tai osittain vuonna 2007.

Toiminnallinen tehokkuus

Tilintarkastuksiin käytettiin 8 722 päivää ja

muihin tarkastuksiin 203 päivää, mikä on 72 prosenttia toimintayksikön tehollisesta työajasta. Asiantuntijatoimintaan käytettiin 217 henkilötyöpäivää (2007 213 htp, 2006 213 htp) eli 1,3 prosenttia (2007 1,7 %, 2006 1,7 %) tehollisesta työajasta. Ulkoisiin suoritteisiin käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta oli 73 prosenttia (2007 72 %, 2006 73 %).

Tilintarkastuksiin, jotka raportoitiin 2008, varattiin toimintayksikön työsuunnitelman mukaan keskimäärin 72 päivää. Niihin käytettiin keskimäärin vähemmän työaika kuin oli suunniteltu eli 70 henkilötyöpäivää tarkastusta kohti (2007 71 htp, 2006 73 htp). Lukuun sisältyvät myös järjestelmätarkastukset, joita tehtiin 10 virastossa. Näiden vaikutus keskiarvoon oli kolme tarkastuspäivää.

Vuonna 2008 raportoiduissa tilintarkastuksissa oli vuoden 2007 aikana suoritettuna tarkastustyön osuus 50 prosenttia (2007 50 %, 2006 50 %). Luku kuvaa niin sanotun tilikauden aikana suoritettuna tarkastuksen osuutta, jota on pyritty lisäämään.

Tilintarkastuksen yhteenvetotiedot ja keskeiset johtopäätökset esitettiin kertomuksessa, jonka tarkastusvirasto antoi toiminnastaan eduskunnalle.

Toimintayksikön työssä oleva henkilös-

TILINTARKASTUKSEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2005	2006	2007	2008
Välittömät	225	260	272	260
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	107	113	107	97
Poissaolot	80	89	94	91
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	411	462	473	448
Muutos 2007–2008, %				-5,3 %
Muutos 2005–2008, %				9,1 %

TILINTARKASTUKSEN KUSTANNUKSET/VALMISTUNUT TARKASTUS €				
	2005	2006	2007	2008
Välittömät	15 948	18 890	19 180	18 280
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	7 559	8 236	7 576	6 837
Poissaolot	5 646	6 441	6 675	6 362
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	29 154	33 567	33 430	31 479
Muutos 2007–2008, %				-5,8 %
Muutos 2005–2008, %				8,0 %

tömäärä oli vuoden 2008 alussa 64 henkilöä ja vuoden lopussa 64. Toteutunut henkilötyövuosien määrä oli 62 henkilötyövuotta. Vuoden 2008 aikana toimintayksikössä päättyi neljän henkilön palvelussuhde (edellisenä vuonna kuuden).

Tilintarkastusten keskeisiä kustannustietoja ovat tarkastuspäivän kustannus ja tarkastusten keskimääräiset kustannukset. Tilintarkastusten kustannustiedot on laskettu toimintayksikölle kohdistettujen erilliskustannusten pohjalta ilman virastotason yhteiskustannuksia. Välittömät kustannukset muodostuvat palkoista ja näiden henkilösivukustannuksista sekä välittömistä matkakustannuksista. Erilliskustannusten toinen ryhmä ovat johtamisen, kehittämisen ja tukitoiminnan kustannukset. Poissaolokustannukset ovat pääosin vuosilomakustannuksia.

Tarkastuspäivää kohden lasketut erilliskustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta kolme prosenttia. Kolmen vuoden kasvu oli yhteensä seitsemän prosenttia.

Laadunhallinta

Yhtenä tilintarkastuksen laadunhallintaa koskevana tavoitteena on suorittaa tilintarkastukset tarkastusviraston tilintarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Vuotta 2007 koskevien tilintarkastusten laadun turvaamiseksi kiinnitettiin huomiota tarkastusten suunnitteluun ja tarkastusprosessin hallintaan sekä kertomuslausumien selkeyteen ja niiden evidenssiin. Myös väliraportoinnin ja vuosiyhteenvetojen laatutasoon ja raportoinnin oikea-aikaisuuteen kiinnitettiin edelleen huomiota.

Toisena tavoitteena oli raportoida vuoteen 2007 kohdistuneet ministeriöiden tilintarkastukset 16.5.2008 mennessä (2007 21.5.2007

mennessä), muiden tilivirastojen ja virastojen ja laitosten tilintarkastukset 9.5.2008 mennessä (2007 14.5.2007 mennessä) sekä valtion tilinpäätöksen tarkastus 30.5.2008 mennessä (2007 31.5.2007 mennessä).

Kaikki tavoitteeksi asetetut tilintarkastukset toteutettiin tarkastusohjeen laatuvaatimusten mukaisesti. Väliraportteja laadittiin 304.

Tilintarkastuskertomusten keskimääräistä valmistuspäivää aiennettiin siten, että se oli ministeriöiden osalta 10.5.2008 (2007 18.5.2007). Ministeriöiden kertomukset valmistuivat tavoitteen mukaisesti 16.5.2008 mennessä.

Muiden 105 tiliviraston ja viraston ja laitoksen tilintarkastuskertomusten keskimääräinen kertomusten valmistuspäivä oli 25.4.2008 (2007 27.4.2007.) Näistä tilintarkastuskertomuksista 102 valmistui tavoitteen mukaisesti eli 9.5.2008 mennessä ja kolme kertomusta viivästyi muutamia päiviä. Aikataulutavoitteiden saavuttamistasoa voidaan pitää erittäin hyvänä.

Tilintarkastuskertomukset julkaistiin tarkastusviraston kotisivuilla ja painettu kokoomajulkaisu jaettiin entiseen tapaan sidosryhmille.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstön kehittämiseen käytettiin toimintayksikössä vuonna 2008 keskimäärin 16,3 henkilötyöpäivää henkilötyövuotta kohden (2007 16,7 htp, 2006 20,3 htp), mistä koulutukseen osallistumisen osuus oli 8,9 päivää.

Toimintayksikön omaan kehittämistoimintaan käytettiin 316 henkilötyöpäivää eli 2,5 prosenttia tehollisesta työajasta (2007 3,2 %, 2006 2,1 %, 2005 3,1 %).

TILINTARKASTUSTEN KESKIMÄÄRÄISET VALMISTUMISAJANKOHDAT			
Vuosi	Ministeriöt (pvm)	Muut tilivirastot (pvm)	Kertomukset (kpl)
2005	23.5.	3.5.	115
2006	19.5.	2.5.	114
2007	18.5.	27.4.	99
2008	10.5.	25.4.	118

2.4 Toiminnantarkastuksen tavoitteiden saavuttaminen ja tuloksellisuus

Vaikuttavuus

Toiminnantarkastuksen päämääränä on edistää tuloksellista ja korkeatasoista valtion taloudenhoitoa tuottamalla tarkastukseen perustuvaa tietoa valtion taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuudesta eli tuloksellisuudesta. Tarkastushavainnot esitetään taloudenhoidon ohjauksen kannalta käyttökelpoisessa muodossa. Pääasialliset keinot päämäärän toteuttamiseksi ovat onnistunut aihevalinta ja hyvin tehdyt tarkastukset.

Päämäärän saavuttamista arvioidaan jatkuvasti osana normaalia tarkastustoiminnan suunnittelua, toteutusta ja seurantaa. Ulkopuolisen toimesta arviointia ei tehdä vuosittain, sillä se edellyttää erillisen arviointitutkimuksen tekemistä. Edellinen arviointi tehtiin vuonna 2005, ja se koski toiminnantarkastuksen kohdentumisen onnistumista. Kohdentumisessa onnistunut aihevalinta on tärkein vaikuttava tekijä. Arvioinnista on raportoitu vuosien 2005 ja 2006 toimintakertomuksissa sekä erillisenä raporttina.

Yksittäisten toiminnantarkastusten vaikutuksia tarkastuskohteisiin arvioidaan jälkiseurannoilla. Jälkiseurannassa selvitetään tarkastuksen kannanottojen ja hallinnolle annettujen suositusten toteutumista. Jälkiseuranta tehdään jokaisesta tarkastuksesta 1–4 vuotta tarkastuksen jälkeen, ja siitä raportoidaan hallinnolle jälkiseurantaraportilla. Vuonna 2008 valmistui 15 jälkiseurantaraporttia, jotka koskivat 16 tarkastusta. Yksi jälkiseurantaraportti sisälsi poikkeuksellisesti kahden eri tarkastuksen jälkiseurannan. Raporteissa arvioitiin yhteensä 57 tarkastusviraston antaman suosituksen toteutumista.

Jälkiseurantaraporteissa seuratuista 57 suosituksesta 26 prosenttia oli toteutunut täysin tai lähes täysin, 41 prosenttia oli toteutunut jossain määrin ja 33 prosenttia oli toteutunut vain vähän tai ei lainkaan. Täysin tai lähes täysin toteutuneiden suositusten määrä laski noin 5 prosenttiyksikköä, ja vain vähän tai ei-lainkaan toteutuneiden suositusten

määrä nousi noin 5 prosenttiyksikköä vuodesta 2007. Yhdessä tarkastuksessa annetaan useampia suosituksia, joiden toteutumisaste voi vaihdella. Täysin tai lähes täysin toteutuneiden suositusten määrän lasku voi johtua siitä, että jälkiseurannat on tehty niin pian tarkastusten jälkeen, että suosituksia ei ole vielä ehditty panna toimeen. Kokonaisuudessaan suositusten toteutumisaste laski jonkin verran edellisvuodesta.

Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnantarkastuksen toimintayksikön kokonaiskustannukset olivat yhteensä 6,191 miljoonaa euroa, joka sisältää yksikön kuluja lisäksi sisäiset vyörytyserät, kuten osuuden viraston hallinto- ja viestintäpalveluita sekä kiinteistön vuokrasta. Kustannukset nousivat edellisestä vuodesta 7,6 prosenttia. Ulkoisen suoritepäivän hinta nousi edellisvuodesta 12,7 prosenttia (2008 775 €, 2007 688 €). Hinnannousua selittää se, että ulkosiin suoritteisiin kohdistuvien päivien osuus laski edellisvuodesta. Tätä selittää erityisesti poissaolojen määrän huomattava kasvu. Palkallisten poissaolojen määrä nousi 726 päivää edellisestä vuodesta, ja tämä tarkoitti noin 23 prosentin lisäystä.

Toiminnantarkastuksen määrällisenä tavoitteena oli, että vuonna vuoden 2008 aikana annetaan 25 tarkastuskertomusta.

Tavoite saavutettiin. Vuoden aikana julkaistiin 23 tarkastuskertomusraporttia, kaksi tarkastusta julkaistiin viraston kertomuksessa eduskunnalle ja yksi tarkastus julkaistiin EUROSAn, Euroopan ylimpien tarkastusviranomaisten yhteisön, yhteisraporttina. Yhteensä kertomuksia annettiin siis 26. Lisäksi kolme tarkastusta päätettiin kirjeeseen ja yksi tarkastus päätettiin esiselvitysvaiheessa.

Määrällisenä tavoitteena oli myös, että vuoden aikana julkaistaan vähintään 20 jälkiseurantaraporttia. Tavoitetta ei saavutettu, sillä vuoden aikana julkaistiin 15 jälkiseurantaraporttia, jotka koskivat 16 tarkastuskertomusta. Tämä johtui pääosin siitä, että jälkiseurantaraporttien tekemistä päätettiin lykätä tarkastuskohteessa meneillään olevien muutos- ja kehittämishankkeiden ajoituksen vuoksi.

Yksikön suunniteltu käytettävissä oleva työpäivien määrä oli 13 550, mutta toteutunut henkilötyöpäivien määrä oli vain 12 054. Ero suunnitellun ja toteutuneen välillä kohdistui tarkastustoimintaan: toiminnantarkastuksiin suunniteltiin käytettäväksi 8 900 henkilötyöpäivää, mutta toteuma oli vain 7 253 työpäivää. Työajan jakauma ei siten toteutunut suunnitellusti. Ulkoisiin suoritteisiin suunniteltiin käytettäväksi 72,7 prosenttia työajasta, mutta toteuma oli vain 67,2 prosenttia. Työajan kohdentamisen tavoitteena oli, että ulkoisiin suoritteisiin, eli tarkastuksiin ja asianajantuntijatoimintaan, kohdennetaan 75 prosenttia yksikön omaan toimintaan käyttämästä työajasta. Tavoitetta ei saavutettu, sillä ulkoisten suoritteiden osuus oli 71,5 prosenttia yksikön omaan toimintaan käyttämästä työajasta. Muuhun toimintaan käytetyn työajan osuus oli vastaavasti jonkin verran tavoitetta suurempi. Työpäivinä mitattuna kuitenkin muu toiminta, kuten johtaminen, kehittäminen ja muu tukitoiminta, oli tavoitteen mukaista. Työajankäyttötavoitteen saavuttamatta jäämiseen vaikutti keskeisesti se, että sairauspoissaolojen ja virkavapauksien määrät olivat toimintavuonna poikkeuksellisen suuret.

Tarkastusten taloudellisuustavoitteena oli, että 85 prosenttia tarkastuksista tehdään suunnitelluissa kustannuksissa. Sujuvuustavoitteena oli, että 85 prosenttia tarkastuksista valmistuu suunniteltuun ajankohtaan men-

nessä. Tavoitteita ei saavutettu. Valmistuneista tarkastuksista 48 prosentin osalta saavutettiin taloudellisuustavoite ja 36 prosentin osalta sujuvuustavoite. Keskimäärin tarkastukset ylittivät suunnitellut kustannukset 15 prosentilla ja suunnitellun ajan 37 prosentilla. Taloudellisuus- ja sujuvuustavoitteet eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa, sillä aiemmin huomioitiin ainoastaan kahtena edellisenä vuotena aloitetut tarkastukset. Nyt luvuissa on huomioitu kaikki päättyneet tarkastukset, ja toimintavuonna valmistui useita pitkään jatkuneita tarkastuksia. Taloudellisuus- ja sujuvuustavoitteiden saavuttamatta jäämisellä ei voi katsoa olleen negatiivista vaikutusta tarkastusten vaikuttavuuteen. Muun muassa eduskunnan tarkastusvaliokunta on todennut tarkastusten olleen ajoitukseltaan onnistuneita.

Vuoden 2008 aikana valmistuneisiin tarkastuksiin käytettiin keskimäärin 272 työpäivää. Työpäivien määrä on lisääntynyt aiemmista vuosista, sillä vuonna 2007 tarkastuksiin käytettiin keskimäärin 225 työpäivää. Lisäys on osittain tavoitteenmukaista. Yksittäiset tarkastukset on suunniteltu aiempaa laajemmiksi, ja tarkastuksiin on sisällytetty uutta tarkastusviraston eduskuntakertomuksessa julkaistavaa teema-alue- ja teemaraportointia. Osin työpäivien lisääntyminen johtuu siitä, että vuonna 2008 valmistui useita pitkään jatkuneita tarkastuksia.

TOIMINNANTARKASTUKSEN KUSTANNUKSET/TARKASTUSPÄIVÄ €				
	2005	2006	2007	2008
Välittömät	229	246	265	283
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	136	130	122	125
Poissaolot	95	92	95	114
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastuspäivä	460	468	482	522
Muutos 2007–2008, %				8,4 %
Muutos 2005–2008, %				13,7 %

TOIMINNANTARKASTUKSEN KUSTANNUKSET/VALMISTUNUT TARKASTUS €				
	2005	2006	2007	2008
Välittömät	40 822	52 187	59 572	77 086
Johto-, kehittämis- ja tukitoiminta	24 289	27 502	27 463	34 149
Poissaolot	16 900	19 466	21 386	31 066
Erilliskustannukset yhteensä/tarkastus	82 011	99 155	108 420	142 300
Muutos 2007–2008, %				31,2 %
Muutos 2005–2008, %				73,5 %

Valmistuneiden tarkastusten keskimääräinen välitön kustannus oli 77 086 euroa. Kun mukaan lasketaan yksikön johto-, kehittämis- ja tukitoiminnot sekä poissaolot, valmistuneen tarkastuksen erilliskustannukset olivat keskimäärin 142 300 euroa. Tästä loma- ja sairauspoissaolojen osuus on noin 22 prosenttia. Valmistuneiden tarkastusten keskimääräiset välittömät kustannukset olivat 29 prosenttia ja erilliskustannukset 31 prosenttia korkeammat kuin vuonna 2007. Välittömien kustannusten nousu johtuu erityisesti valmistuneiden tarkastusten työpäivien lisääntyneestä määrästä, joka selittää kaksi kolmasosaa noususta. Tarkastuspäivän hinnannousu selittää kolmasosan noususta. Tarkastuspäivän hinnan kohoaminen johtuu suurimmaksi osaksi poissaolojen lisääntymisestä. Kokonaisuudessaan vuosi 2008 oli kustannusten kohdentumisen osalta poikkeuksellinen. Toimintavuonna valmistuneisiin tarkastuksiin kohdistui yli 50 prosenttia enemmän tarkastuspäiviä kuin kolmena edellisenä vuonna keskimäärin.

Laadunhallinta

Tarkastusten laadulle asetettu tavoite oli, että kaikki tarkastukset toteutetaan toiminnantarkastuksesta annettujen ohjeiden mukaisesti. Tavoitteen toteutumista on arvioitu valmistuneiden tarkastusten jälkikäteisen laadunarvioinnin, työnohjauksessa tapahtuvan seurannan ja toimintayksikön pitämän tarkastusohjeen toimivuutta koskeneen kehittämisseminaarin perusteella. Jälkikäteinen laadunarviointi tehdään valmistuneista tarkastuskertomuksista, ja se koskee tarkastuskertomusta. Työnohjauksessa tapahtuva seuranta koskee koko tarkastusprosessia. Kehittämisseminaarissa arvioitiin kaikki vuonna 2007 käyttöön otetun ohjeen mukaisesti valmistetut esiselvitykset ja tarkastuskertomukset. Tarkastuskertomusten laatutason voi katsoa kokonaisuutena pysyneen edellisvuoden tasolla. Kehittämisseminaarissa tuli selvästi ilmi, että esiselvitysten kehittämistarve on selvästi suurempi kuin tarkastuskertomusten. Tätä tukee myös tarkastusten taloudellisuus- ja sujuvuustavoitteiden saavuttamatta jääminen. Esiselvitys sisältää yksittäisen tarkastuksen hanke-suunnittelun.

Tarkastustulosten raportointi on monimuotoistunut. Toiminnantarkastukset raportoidaan pääsääntöisesti tarkastuskertomuksina. Tämän lisäksi tarkastustuloksista raportoidaan tarkastusviraston kertomuksessa eduskunnalle teema-alueittain erityisinä tarkastusteemoina, joihin suunnitellusti kootaan ja analysoidaan havaintoja useammista tarkastuksista. Tämä on asettanut uusia haasteita myös laadunhallinnalle.

Laadunhallinnan kehittämisen osalta toimintavuonna valmisteltiin systemaattinen laadunarviointimenettely, joka otetaan käyttöön vuoden 2009 alusta. Menettely mahdollistaa laadun kehittymisen paremman arvioinnin ja kehittämistoimenpiteiden paremman kohdentamisen ongelmakohtiin.

Toimintavuonna otettiin käyttöön pysyväksi menettelyksi tarkastuskertomusten kielenhuolto. Tällä edesautetaan kertomusten luettavuutta ja ymmärrettävyyttä.

Osaamisen kehittäminen

Vuonna 2007 käyttöön otetun toiminnantarkastuksen ohjeen perehdyttämiseksi järjestettiin tarkastuksen lähtökohtiin ja tiedonmuodostukseen liittyvät koulutuspäivät koko yksikön henkilöstölle toimintavuonna. Lisäksi ohjeen toimivuutta arvioitiin kehittämisseminaarissa, jossa henkilöstö kävi läpi kaikki uuden ohjeen mukaisesti tehdyt esiselvitykset ja tarkastuskertomukset.

Henkilöstön koulutukseen ja ammattitaidon kehittämiseen käytettiin henkilötyövuotta kohti yhteensä 12,6 henkilötyöpäivää, joka vastasi hyvin suunniteltua 12 henkilötyöpäivää (2007 toteuma 13,4 ja 2006 13,7). Koulutuksen osuus oli 7,8 henkilötyöpäivää ja muun ammattitaidon kehittämisen osuus 4,8. Koko yksikölle koulutusta järjestettiin tarkastustoiminnan peruslähtökohdista ja toiminnantarkastuksen tiedonmuodostuksesta.

Ammattitaidon kehittämisessä pääpaino on työssä oppimisen suunnitelmallisessa hyödyntämisessä. Merkittävä osa ammattitaidon kehittämisestä tapahtuu esimerkiksi osana yksikön tarkastustoiminnan kehittämistä. Kehittämisehdotukset valmistellaan kolmessa kehittämisryhmässä, joissa jäsenenä toimivat tarkastajat. Toiminnantarkastuksen koulutusryhmä lakkautettiin vuoden 2008 lopus-

sa. Jatkossa koulutusasiat hoidetaan koko viraston yhteisessä koulutustyöryhmässä, joka aloitti toimintansa joulukuussa 2008.

Väärinkäytökset ja kantelut

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 16 §:n mukaan valtion viranomaisten on ilmoitettava viipymättä toiminnassaan tehdystä valtion varoihin tai omaisuuteen kohdistuneesta väärinkäytöksestä tarkastusvirastolle. Näitä ilmoituksia virastot ja laitokset tekivät vuonna 2008 yhteensä 28 väärinkäytöksestä (2007 36 kpl). Tämän lisäksi valtion virastot ja laitokset ilmoittivat tarkastusvirastolle muita väärinkäytöksiä vuonna 2008 yhteensä 13 kpl (2007 seitsemän kpl). Näissä tapauksissa on useimmiten ollut kysymys valtionavun saajan tekemästä väärinkäytöksestä. EU-tukia hallinnoivat virastot lähettivät komission asetuksessa (EY N:o 1681/94, muutettu komission asetuksella EY N:o 2035/05) säädetyt tuki- en valvontaa koskevat ilmoituksensa tiedoksi tarkastusvirastolle. Ilmoitukset tehdään kunkin rahaston osalta neljännesvuosittain.

Näiden ilmoitusten sekä tarkastuksissa muutoin esiin tulleiden tietojen pohjalta tarkastusvirasto on seurannut ja käsitellyt valtionhallinnossa tapahtuvia väärinkäytöksiä ja hallinnon toimenpiteitä niiden torjunnassa. Vuonna 2008 tehtiin toiminnantarkastus, joka kohdistui taloudellisista väärinkäytöksistä ilmoittamiseen tarkastusvirastolle.

Kanteluja tarkastusvirastoon saapui kertomusvuoden aikana 41 (2007 57 kpl ja 2006 37 kpl). Niitä käsiteltiin toimintavuoden aikana yhteensä 43 (2007 46 kpl ja 2006 42 kpl). Kanteluja tekivät sekä yksityiset henkilöt että yhteisöt valtiontaloudessa esiintyvistä epäkohdista. Niissä jokin tarkastusviraston tarkastuksen piiriin kuuluva taho on kantelijan mielestä toiminut virheellisesti.

2.5 EU-yhteistyö ja kansainvälinen toiminta

Tarkastusviraston kansainvälisen toiminnan päätoimialueet ovat EU-perustainen yhteistyö, INTOSAI- ja EUROSAI-järjestöjen puitteissa tapahtuva yhteistyö, pohjoismainen yhteistyö sekä kahdensiväinen yhteistyö kansal-

listen tarkastusvirastojen kanssa. Lisäksi tarkastusvirasto pyrkii aktiivisesti monenkeskiseen yhteistyöhön kansallisten tarkastusvirastojen kanssa, joilla on tarkastusviraston kanssa yhteneviä tarkastushankkeita tai yhteistoiminta muuten hyödyttää tarkastustoimintaa.

Tarkastusvirasto toimii Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylimpien tarkastuselinten sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kansallisena yhteysviranomaisena.

Kertomusvuonna tarkastusvirasto toimi edelleen aktiivisesti Euroopan unionin tarkastusvirastojen yhteistyössä ja osallistui yhteys- henkilökokouksiin, pääjohtajakokousten asettamien työryhmien työskentelyyn sekä Euroopan unionin jäsenmaiden tarkastusvirastojen ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteyskomitean, Contact Committeeen, peruslinjauksia suunnittelevaan kolmejäseniseen elimeen, niin sanottuun troikkaan.

Kertomusvuonna tarkastusvirasto toi EU-perustaisessa yhteistyössä esiin yhteistoiminnan tiivistämisen merkitystä nimenomaan finanssipolitiikan tietoperustan tarkastamisessa. Tarkastusviraston aloitteesta yhteyskomitea on sitoutunut rakentamaan finanssipoliittista yhteistyötä. Yhteistoiminnan alueita ovat niin yhteisen metodologian kehittäminen kuin rinnakkaisyhteistyön käynnistäminen Lissabonin strategian kasvu- ja vakaussopimuksen tietoperustan tarkastamisessa.

Käytännön askeleina yhteistyössä ovat tarkastusviraston järjestettäväksi annetut Lissabonin strategian ja finanssipolitiikan tarkastusta käsittelevät seminaarit. Seminaarit pidetään syksyllä 2009 Helsingissä.

Virasto osallistui kertomusvuonna myös pääjohtaja- ja yhdyshenkilökokouksia valmistelemaan kehittämistyöryhmän, arvonlisäverotyöryhmän, julkisia hankintoja koskevan työryhmän, rakennerahastotyöryhmän sekä maatalousasioiden asiantuntijoiden yhteysverkoston työhön.

Osallistuminen yhteyskomitean työryhmiin ja verkostoihin tukee viraston omaa kehittämistoimintaa.

Tarkastusvirasto osallistui kertomusvuonna EU:n tarkastusvirastojen rakennerahastotyöryhmän yhteistarkastukseen. Tarkastus raportitiin Contact Committeeen pääjohtajakokoukselle joulukuussa 2008.

Tarkastusvirasto osallistui tarkkailijana kertomusvuonna kolmeen tilintarkastustuomioistuimen Suomessa tekemään tarkastukseen sekä vastasi tilintarkastustuomioistuimen kyselyihin ja tietopyyntöihin.

Virasto on ylimpien valtiollisten tarkastuselinten kansainvälisen järjestön INTOSAIn, ja sen eurooppalaisen tytärjärjestön EUROSAIN, jäsen. Virasto osallistuu järjestöjen kokouksiin ja seminaareihin sekä vastaa järjestöistä ja sen työryhmistä tuleviin viraston toimintaa koskeviin kyselyihin.

Kansainvälisessä järjestöyhteistyössä keskeisessä asemassa on valtionalouden tarkastuksen menettelytapoja koskeva tiedonvaihto. INTOSAIn ja EUROSAIN toimintamuotoja on myös tarkastusmenetelmien ja tarkastusstandardien kehittämistyö. Toiminta on organisoitunut pysyviin työryhmiin, seminaareihin ja asiantuntijakokouksiin.

INTOSAI ja EUROSAI -yhteistyö luo tarkastustoiminnan yhteistä perustaa. ISSAI standardien tuominen tarkastustyöhön muodostaa tarkastusviraston laatutyön lähtökohdan. INTOSAI-yhteistyön kautta tarkastusvirasto on lisäksi mukana vaikuttamassa tarkastusstandardien sisältöön.

Tarkastusvirasto osallistui kertomusvuonna INTOSAIn kansallisia avainindikaattoreita koskevan työryhmän, ympäristötarkastusryhmän sekä ohjelma-arviointityöryhmän työskentelyyn. Tarkastusvirasto osallistui lisäksi INTOSAIn ympäristötarkastusryhmän asettamaan Kioton ilmastopimuksen joustomekanismien asianmukaisuutta koskevaan rinnakkaistarkastukseen.

Tarkastusvirasto osallistui kertomusvuonna EUROSAIN ympäristötarkastusryhmän, WGEA-ryhmän, ja IT-työryhmän ja sen alatyöryhmän ITASAn toimintaan.

Kansainvälisten tarkastusalan järjestöjen työryhmätyö ja erityisesti järjestöjen toimintaan liittyvät kansainväliset yhteis- ja rinnakkaistarkastukset ovat omiaan kehittämään tarkastuksiin liittyvää rinnakkaista kommunikointia. Samoin yhteistoiminta on vahvistanut eri tarkastusten tulosten hallintaa, mikä tukee tarkastusviraston kansallisen teemaraportoinnin hallintaa.

Kertomusvuonna tarkastusvirasto järjesti Pohjoismaiden tarkastusvirastojen pääjohtajakokoukseen ja osallistui yhdyshenkilöiden ko-

koukseen. Lisäksi tarkastusvirasto on osallistunut pääjohtajakokouksen asettamien valtionyhtiötarkastusryhmän, väärinkäytöstyöryhmän ja henkilöstön kehittämisen työryhmän työskentelyyn. Tarkastusvirasto on kertomusvuonna osallistunut myös Pohjoismaiden tarkastusvirastojen terveydenhuollon tarkastajien verkoston ja tiedottajaverkoston toimintaan.

Tarkastusvirasto osallistui Pohjoismaiden tarkastusvirastojen kertomusvuoden aikana toteuttamaan pohjoismaista sähköhuollon valmiusyhteistyötä koskevaan yhteistarkastukseen. Tarkastus on osoittautunut käytännön esimerkiksi kansainvälisen vertailun näkökulman merkityksestä hyvien käytäntöjen leviämässä. tarkastuksessa esiin nousseet erot eri Pohjoismaiden varautumisen ja riskienhallinnan käytännöissä ovat antaneet konkreettisen impulssin sähkö saatavuutta Suomessa varmistavan valmiusjärjestelmän kehittämiseksi.

Baltian maiden tarkastusvirastojen kanssa yhteistyötä tehtiin kertomusvuonna osallistumalla Baltian maiden ja Pohjoismaiden tarkastusvirastojen edustajien yhteistyökokoukseen sekä vastaamalla kyselyihin ja muihin tietopyyntöihin sekä toimimalla välittäjänä valtionhallinnon viranomaisen tehtävälleen kuuluvaa asiaa koskeneessa yhteistoimintapyyntöissä.

Tarkastusvirasto toimi Euroopan keskipitkien sääennusteiden keskuksen (ECMWF), Kansainvälisen kauppatiedon ja -yhteistyön järjestön (AITIC), Itämeren suojelukomission, Kulturkontakt Nordin ja Nordiskt utvecklingscenter för handikapphjälpmedelin tilintarkastajana.

Kansainvälinen tilintarkastustoiminta vahvistaa tarkastusviraston osaamista tilintarkastuksen kansainvälisessä toimintaympäristössä. Lisäksi kansainvälinen tilintarkastus lisää tarkastusviraston kansainvälistä tunnettavuutta ja profiloii tarkastusvirastoa kansainvälisestikin huippuosaajien yhteisönä.

Tarkastusvirasto osallistui kertomusvuonna yhteensä 32 ulkomailta järjestettyyn kokoukseen tai seminaariin. Sen lisäksi tarkastusvirasto isännöi kuutta kokousta. Kertomusvuonna tarkastusvirasto teki yhdeksän ulkomaille suuntautunutta tarkastusmatkaa. Lisäksi tarkastusvirasto avusti viraston kotimaisia yhteistyökumppaneita näiden kutsumien kansainvälisten vieraiden isännöinnissä.

3 Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteinä annettavat tiedot

3.1 Tilinpäätöslaskelmat

Talousarvion toteutumalaskelma

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2007	Talousarvio 2008 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2008 määrä- käyttö vuonna 2008
21. Eduskunta			
21.40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	13 143 104,31	13 867 000,00	10 894 188,36
21.40.01 Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	13 382 000,00	10 415 828,74
21.40.21 Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	12 743 000,00	0,00	0,00
21.40.29 Valtiontalouden tarkastusviraston arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	400 104,31	485 000,00	478 359,62
Määrärahatilit yhteensä	13 143 104,31	13 867 000,00	10 894 188,36

rahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2008	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2008	Käyttö vuonna 2008 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
2 966 171,26	13 860 359,62		2 354 311,56	15 736 311,56	12 770 140,30	2 966 171,26
2 966 171,26	13 382 000,00	0,00	2 354 311,56	15 736 311,56	12 770 140,30	2 966 171,26
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	478 359,62	6 640,38	0,00	0,00	0,00	0,00
2 966 171,26	13 860 359,62		2 354 311,56	15 736 311,56	12 770 140,30	2 966 171,26

Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2008–31.12.2008		1.1.2007–31.12.2007	
TOIMINNAN TUOTOT				
Muut toiminnan tuotot	<u>10 290,00</u>	10 290,00	<u>4 274,09</u>	4 274,09
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	209 863,46		147 018,55	
Henkilöstökulut	10 018 472,19		9 530 503,38	
Vuokrat	1 050 413,99		932 925,80	
Palvelujen ostot	1 090 901,77		1 012 948,60	
Muut kulut	283 314,83		314 547,46	
Poistot	124 464,08		120 338,89	
Sisäiset kulut	<u>45,00</u>	<u>12 777 475,32</u>	<u>0,00</u>	<u>12 058 282,68</u>
JÄÄMÄ III		-12 767 185,32		-12 054 008,59
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-478 359,62</u>	<u>-478 359,62</u>	<u>-400 104,31</u>	<u>-400 104,31</u>
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-13 245 544,94</u>		<u>-12 454 112,90</u>

Tase

	31.12.2008		31.12.2007	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	8 035,03		10 107,85	
Muut pitkävaikutteiset menot	412,75	8 447,78	1 621,75	11 729,60
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	221 384,69		161 464,77	
Kalusteet	7 774,62	229 159,31	2 343,18	163 807,95
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset yhteensä		237 607,09		175 537,55
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 925,35	2 925,35	39 697,91	39 697,91
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS Yhteensä		2 925,35		39 697,91
VASTAAVAA Yhteensä		240 532,44		215 235,46
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-819 653,02		-819 653,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-913 179,78		-919 709,74	
Pääoman siirrot	13 256 576,31		12 460 642,86	
Tilikauden kulujäämä	-13 245 544,94	-1 721 801,43	-12 454 112,90	-1 732 832,80
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	79 365,14		93 798,74	
Tilivirastojen väliset tilitykset	248 090,76		264 202,55	
Edelleen tilittävät erät	169 939,07		184 242,63	
Siirtovelat	1 464 938,90	1 962 333,87	1 405 824,34	1 948 068,26
VIERAS PÄÄOMA Yhteensä		1 962 333,87		1 948 068,26
VASTATTAVAA Yhteensä		240 532,44		215 235,46

3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteinä annettavat tiedot

LIITE 1

SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

Tilinpäätös on laadittu valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Poistoaika on atk-ohjelmien ja -laitteiden kohdalla kolme vuotta, virka-auton kohdalla seitsemän vuotta sekä kaikkien muiden koneiden, laitteiden ja toimistokalusteiden kohdalla viisi vuotta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Toiminnan tuotoissa tuotot sisältävät käytöstä poistetun omaisuuden myyntitulot.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulut sisältävät Valtiontalouden tarkastusviraston virkapalkat, lomarahat, ylityöt, asiantuntijapalkkiot, koulutuslaskut, muut palkkiot, lomapalkkavelan muutoksen sekä henkilöstösivukulut. Muut kulut sisältävät matkakulut, koti- ja ulkomaiset jäsenmaksut, käyttöoikeusmaksut, Valtiokonttorille maksetut liikennevahinkomaksut sekä muut julkisyhteisölle maksettavat pakolliset maksut, jotka eivät ole veroja.

Taseen vieraassa pääomassa olevat lyhytaikaiset siirtovelat sisältävät lomapalkkavelan.

Valtiontalouden tarkastusviraston liikekirjanpidossa kirjauserusteena on maksuperusteen mukainen kirjaus. Tilinpäätöksessä kirjaukset on oikaistu suoriteperusteen mukaisiksi.

LIITE 2

NETTOUTETUT TULOT JA MENOT

Tarkastusvirastolla ei ole päättyneen varainhoitovuoden aikana tiliviraston kirjanpidossa nettobudjetoituja momentteja, joille on talousarviossa merkitty nettotuloa tai myönnetty nettomäärärahaa.

LIITE 3

ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET

Tarkastusvirastolla ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

LIITE 4

PERUUTETUT SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT

Tarkastusvirastolla ei ole peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

LIITE 5

HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

	2008	2007
Henkilöstökulut	8 147 136,34	7 793 484,16
Palkat ja palkkiot	8 097 997,01	7 720 271,84
Tulosperusteiset erät	4 634,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	44 505,33	73 212,32
Henkilösivukulut	1 871 335,85	1 737 019,22
Eläkekulut	1 527 698,46	1 394 382,38
Muut henkilösivukulut	343 637,39	342 636,84
Yhteensä	10 018 472,19	9 530 503,38
Johdon palkat ja palkkiot ¹⁾ josta	649 452,54	602 120,42
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut	147 423,52	141 873,10
Johto	8 072,00	7 143,00
Muu henkilöstö	139 351,52	134 730,10

1) Ei sisällä henkilöstösivukuluja

LIITE 6

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Tarkastusvirastossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuus-hyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Tarkastusvirastolla ei ole kansallisuusomaisuutta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

KÄYTTÖOMAISUUS	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto- %	Jäännös- arvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	tasapoisto	3	33	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140 Itsevalmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	tasapoisto	3	33	0
Aineelliset hyödykkeet				
125 - 126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maajetävälineet	tasapoisto	7	14	0
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	tasapoisto	3	33	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet				
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	tasapoisto	5	20	0

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 800 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

LIITE 7

KANSALLIS- JA KÄYTTÖMAISUUDEN SEKÄ MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTOT

Hankintameno sisältää kaikki käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Tarkastusvirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

KÄYTTÖMAISUUS

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	270 206,83	36 240,81	306 447,64
Lisäykset	7 010,00		7 010,00
Vähennykset			0,00
Hankintameno 31.12.2008	277 216,83	36 240,81	313 457,64
Kertyneet poistot 1.1.2008	260 098,98	34 619,06	294 718,04
Vähennysten kertyneet poistot			0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	9 082,82	1 209,00	10 291,82
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2008	269 181,80	35 828,06	305 009,86
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	8 035,03	412,75	8 447,78

KÄYTTÖMAISUUS

	Aineelliset hyödykkeet		
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	1 032 248,07	72 264,82	1 104 512,89
Lisäykset	172 189,82	7 333,80	179 523,62
Vähennykset	104 438,89		104 438,89
Hankintameno 31.12.2008	1 099 999,00	79 598,62	1 179 597,62
Kertyneet poistot 1.1.2008	870 783,30	69 921,64	940 704,94
Vähennysten kertyneet poistot	104 438,89		104 438,89
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	112 269,90	1 902,36	114 172,26
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			
Kertyneet poistot 31.12.2008	878 614,31	71 824,00	950 438,31
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	221 384,69	7 774,62	229 159,31

LIITE 8

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Tarkastusvirastolla ei ole rahoitustuottoja ja -kuluja.

LIITE 9**TALOUSARVIOTALOUDESTA ANNETUT LAINAT**

Tarkastusvirastolla ei ole talousarviotaloudesta annettuja, varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita lainoja.

LIITE 10**ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIJOITUKSET**

Tarkastusvirastolla ei ole hallinnassaan osakkeita, osuuksia, muita osakkeisiin rinnastettavia arvopapereita eikä oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

LIITE 11**TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä taseen rahoituseriä ja hoidossa olevia valtion talousarviotalouden velkoja.

LIITE 12**VALTIONTAKAUKSET JA -TAKUUT SEKÄ MUUT VASTUUT**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleita myönnettyjä valtiontakauksia ja valtion takuita.

Vastuusitoumukset	31.12.2008	31.12.2007	Muutos
Muut vastuut			
Vuokrasopimus	5 889 164,62	6 689 000,00	-799 835,38
Yhteensä	5 889 164,62	6 689 000,00	-799 835,38
Merkittävät monivuotiset taloudelliset sopimusvastuut			
Vuokrasopimukset		Vuosittaiset talousarviomenot yhteensä, arvio	
- Kestoiältään pidempi kuin 4 vuoden sopimus yhteensä			1 472 291,15
Määräaikainen sopimus			

LIITE 13**TASEeseen SISÄLTÄVÄT RAHASTOIDUT VARAT**

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

LIITE 14**TASEeseen SISÄLTYMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT**

Tarkastusvirastolla ei ole taseeseen sisällyttömiä rahastoituja varoja.

LIITE 15**VELAN MUUTOKSET**

Tarkastusvirastolla ei ole varainhoitovuoden aikana ollut hoidossa valtion talousarviotalouden velkoja.

LIITE 16**VELAN MATUREETTIIJAKAUMA JA DURAATIO**

Tarkastusvirastolla ei ole taseessa matureettijakaumaa eikä duraatiota.

LIITE 17**OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT TIEDOT**

Tarkastusviraston tilinpäätöksestä on annettu oikeat ja riittävät tiedot tilinpäätöslaskelmissa ja niiden liitteenä annetuissa tiedoissa sekä toimintakertomuksessa.

Tarkastusvirastossa ei ole havaittu väärinkäytöksiä eikä rikoksia.

4 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Valtiontalouden tarkastusviraston johto vastaa siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt (sisäinen valvonta), jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä viraston johtamisen ja tilivelvollisuuden edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Tarkastusviraston sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan tilaa on arvioitu vertaamalla sitä valtioneuvoston controllerin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan hyvää käytäntöä ja arviointia valtion virastoissa ja laitoksissa koskevaan suositukseen ja hyödyntämällä sen sisältämää arviointikehikkoa. Viraston johdon laatima arviointi perustuu toimintayksiköiden suorittamaan itsearviointiin, jota on täydennetty sisäisen tarkastuksen havainnoilla.

Arvioinnin perusteella Valtiontalouden tarkastusvirastossa sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset.

Viraston riskienhallinnan toimintaympäristöä on kehitetty vuoden 2008 aikana laatimalla keskeisimpien toimintojen prosessikuvauksia ja aloittamalla työjärjestyksen ja taloussäännön uudistaminen.

Toimintaympäristön muuttuessa ja viraston kehittäessä toimintaansa varmistetaan riskien arvioinnin ja riskienhallinnan vakiinnuttaminen osaksi kaikkia merkittäviä prosesseja sekä varmistetaan sisäisen valvonnan menettelyiden sisällyttäminen osaksi viraston suunnittelu- ja seuranta järjestelmää.

Helsingissä 11. maaliskuuta 2009.

Pääjohtaja

Tuomas Pöysti

Esikuntapäällikkö vs.

Marko Männikkö

5 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 11. maaliskuuta 2009

Pääjohtaja Tuomas Pöysti

Ylijohtaja Esa Tammelin

VIRASTON JOHTO VUONNA 2008

Hallintojohtaja
Mikko Koiranen

Ylijohtaja
Esa Tammelin

Esikuntapäällikkö vs.
Marko Männikkö

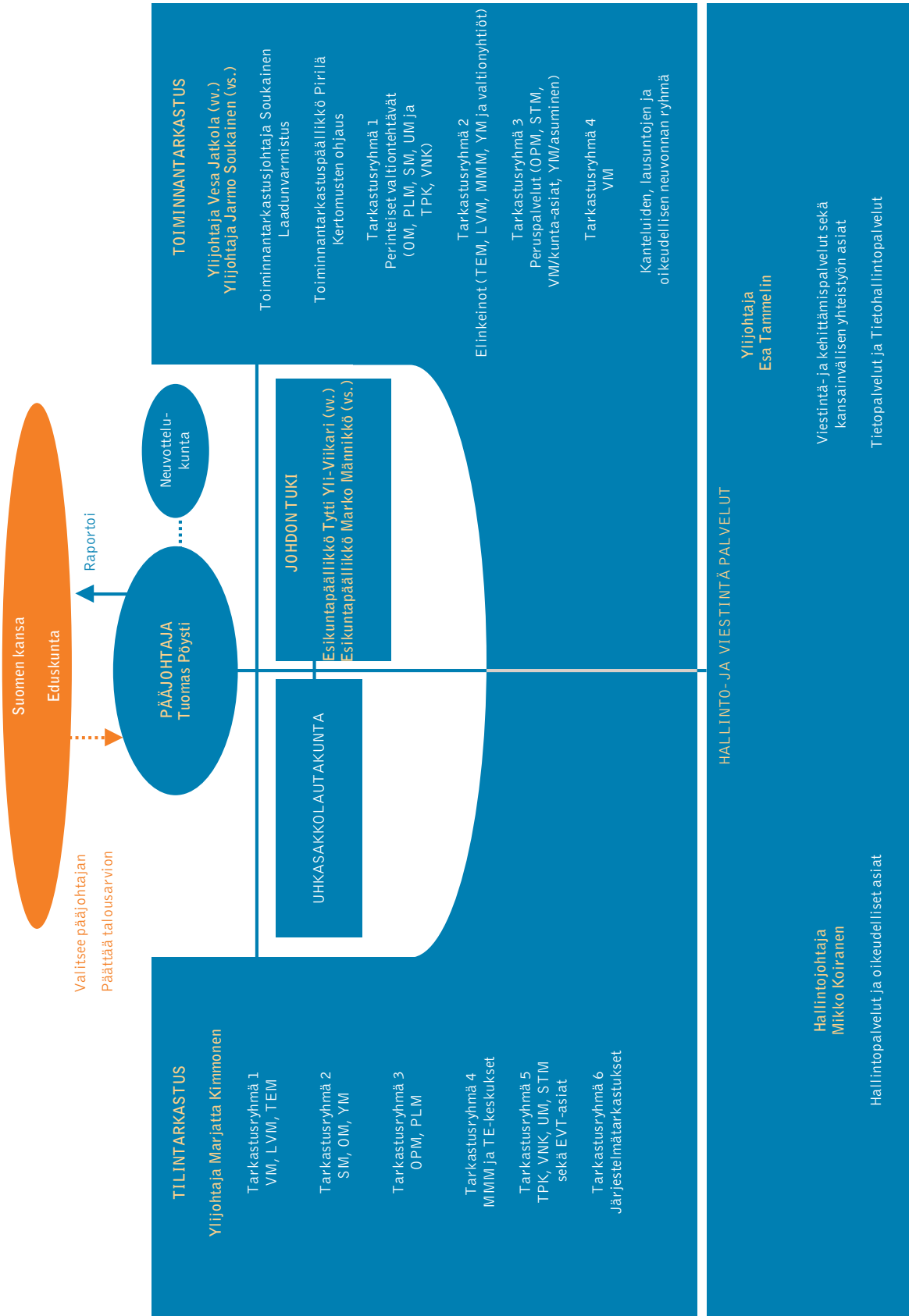
Ylijohtaja
Tapio Leskinen

Ylijohtaja vs.
Jarmo Soukainen

Pääjohtaja
Tuomas Pöysti

Ylijohtaja
Marjatta Kimmonen

LIITE 1 • ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄJAKO

LIITE 2 • LOPPUSUORITTEET VUONNA 2008

Valtiontalouden tarkastusviraston eduskunnalle annettavat kertomukset

Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, K 15/2008 vp

Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion varainhoitovuoden 2007 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta, K 10/2008 vp

Tilintarkastus

TASAVALLAN PRESIDENTIN KANSLIA
Tasavallan presidentin kanslia 130/53/07

VALTIOEUVOSTON KANSLIA
Valtioneuvoston kanslia 131/53/07

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Ulkoasiainministeriö 132/53/07

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Oikeusministeriö 133/53/07
Rikosseuraamusvirasto 134/53/07

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Sisäasiainministeriö 135/53/07
Ahvenanmaan lääninhallitus 136/53/07
Etelä-Suomen lääninhallitus 137/53/07
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos 138/53/07
Hätäkeskuslaitos 139/53/07
Itä-Suomen lääninhallitus 140/53/07
Keskusrikospoliisi 141/53/07
Lapin lääninhallitus 142/53/07
Liikkuva poliisi 143/53/07
Länsi-Suomen lääninhallitus 144/53/07
Oulun lääninhallitus 145/53/07
Pelastusopisto 146/53/07
Poliisiammattikorkeakoulu 147/53/07
Poliisin tekniikkakeskus 148/53/07
Poliisin tietohallintokeskus 149/53/07
Rajavartiolaitos 150/53/07
Sisäasiainhallinnon palvelukeskus 151/53/07
Suojelupoliisi 152/53/07
Ulkomaalaisvirasto 153/53/07
Väestörekisterikeskus 154/53/07

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Puolustusministeriö 155/53/07
Puolustushallinnon rakennuslaitos 156/53/07
Puolustusvoimat 157/53/07

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA
Valtiovarainministeriö 158/53/07
Tilastokeskus 159/53/07
Tullihallitus 160/53/07
Valtiokonttori 161/53/07
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus 162/53/07
Verohallitus 163/53/07

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Opetusministeriö 164/53/07
Helsingin kauppakorkeakoulu 165/53/07
Helsingin yliopisto 166/53/07
Joensuun yliopisto 167/53/07
Jyväskylän yliopisto 168/53/07
Kansallisarkisto 169/53/07
Kuopion yliopisto 170/53/07
Kuvataideakatemia 171/53/07
Lapin yliopisto 172/53/07
Lappeenrannan teknillinen yliopisto 173/53/07
Museovirasto 174/53/07
Opetushallitus 175/53/07
Oulun yliopisto 176/53/07
Sibeliuksen Akatemia 177/53/07
Suomen Akatemia 178/53/07
Suomenlinnan hoitokunta 179/53/07
Svenska Handelshögskolan 180/53/07
Taideteollinen korkeakoulu 181/53/07
Tampereen teknillinen yliopisto 182/53/07
Tampereen yliopisto 183/53/07
Teatterikorkeakoulu 184/53/07
Teknillinen korkeakoulu 185/53/07
Turun kauppakorkeakoulu 186/53/07
Turun yliopisto 187/53/07
Vaasan yliopisto 188/53/07
Valtion taidemuseo 189/53/07
Åbo Akademi 190/53/07

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA
Maa- ja metsätalousministeriö 191/53/07
Elintarviketurvallisuusvirasto 192/53/07
Geodeettinen laitos 193/53/07
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus 194/53/07

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	195/53/07	Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	235/53/07
Maanmittauslaitos	196/53/07	Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	236/53/07
Maaseutuvirasto	197/53/07		
Metsätutkimuslaitos	198/53/07		
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	199/53/07		
		SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		Sosiaali- ja terveysministeriö	237/53/07
Liikenne- ja viestintäministeriö	200/53/07	Kansanterveyslaitos	238/53/07
Ajoneuvohallintokeskus	201/53/07	Lääkelaitos	239/53/07
Ilmailuhallinto	202/53/07	Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus	240/53/07
Ilmatieteen laitos	203/53/07	Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus	241/53/07
Merenkulkulaitos	204/53/07	Säteilyturvakeskus	242/53/07
Merentutkimuslaitos	205/53/07	Vakuutusvalvontavirasto	243/53/07
Ratahallintokeskus	206/53/07		
Rautatievirasto	207/53/07	TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	
Tiehallinto	208/53/07	Työministeriö	244/53/07
Viestintävirasto	209/53/07		
		YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	
KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA		Ympäristöministeriö	245/53/07
Kauppa- ja teollisuusministeriö	210/53/07	Asuntorahastovirasto	246/53/07
Energiamarkkinavirasto	211/53/07	Suomen ympäristökeskus	247/53/07
Geologian tutkimuskeskus	212/53/07		
Kilpailuvirasto	213/53/07	VALTION TILINPÄÄTÖS	248/53/07
Kuluttajatutkimuskeskus	214/53/07		
Kuluttajavirasto	215/53/07	TALOUSARVION ULKOPUOLISET VALTION RAHASTOT	
Matkailun edistämiskeskus	216/53/07	Palosuojelurahasto	249/53/07
Mittatekniikan keskus	217/53/07	Öljysuojelurahasto	250/53/07
Patentti- ja rekisterihallitus	218/53/07		
Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	219/53/07		
Turvatekniikan keskus	220/53/07		
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	221/53/07		
Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	222/53/07		
Etelä-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	223/53/07		
Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus	224/53/07		
Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	225/53/07		
Kainuun työvoima- ja elinkeinokeskus	226/53/07		
Keski-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus	227/53/07		
Lapin työvoima- ja elinkeinokeskus	228/53/07		
Pirkanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	229/53/07		
Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	230/53/07		
Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskus	231/53/07		
Pohjois-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus	232/53/07		
Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskus	233/53/07		
Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskus	234/53/07		
		Toiminnantarkastus	
		TARKASTUSKERTOMUKSET	
		157/2008 T&K-arviointitoiminta	
		158/2008 Alueellisten tietoyhteiskuntahankkeiden toteutus	
		159/2008 Rataväylien kunnossapito	
		160/2008 Terveiden edistämisen määrärahalla toteutettavat hankkeet	
		161/2008 Tunnistuspalveluiden kehittäminen ja käyttö julkisessa hallinnossa	
		162/2008 Metsähallitus liikelaitoskonsernina ja ympäristöministeriön ohjaamana luonnon-suojelijana	
		163/2008 Väärinkäytökset valtionhallinnossa	
		164/2008 Huoltovarmuuskeskus	
		165/2008 Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT) aineettoman omaisuuden (Intellectual Property Rights IPR) kaupallinen hyödyntäminen	

166/2008 EU:n tarkastusvirastojen rinnakkaistarkastus rakennerahasto-ohjelmien tuloksellisuudesta työllisyyden alueella

167/2008 Hoitotakuu

168/2008 Valtion kassanhallinta

169/2008 Hallinto-oikeudet

170/2008 Kehitysyhteistyön läpileikkaavat tavoitteet

171/2008 Koulutuksen määrällinen ennakointi, mitoitus ja kohdentaminen – erityiskohteen nuorten ammatillinen peruskoulutus

172/2008 Alueellisten kehittämisohjelmien vaikutukset

173/2008 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä

174/2008 Työnvälityksen palveluprosessi

175/2008 Maatalouden ravinnepäästöjen vähentäminen

176/2008 Valot päällä Pohjolassa Pohjoismaiden sähköhuollon valmiusyhteistyö

177/2008 Työterveyshuolto ja alkoholihaittojen ehkäisy

178/2008 Poliisin tietohallintokeskuksen alueellistaminen

179/2008 Valtion velanhallinta

RAPORTOITU KERTOMUKSISSA EDUSKUNNALLE
Opetusministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä

Valtion tilinpäätöskertomuksen vaikuttavuusinformaatio

RAPORTOITU EUROSAIN YHTEISRAPORTTISSA
Verohallinnon kustannukset ja tuloksellisuus

KIRJEESEEN PÄÄTTYNEET

Lääninhallitusten harjoittama seuranta ja ohjaus yleissivistävän koulutuksen alueella

Jääluokat ja väylämaksut (jälkitarkastus)

Tuotteistetut asiantuntijapalvelut osana yrityspalvelujärjestelmää

Viestintäviraston toiminta viestintämarkkinoiden toimivuuden ja luotettavuuden edistäjänä

ESISELVITYKSEEN PÄÄTTYNEET

Kotimaisen kynnsarvon alittavien hankintojen toteuttaminen

Muut julkaisut

Asiakaslehti Reviisori

Asiantuntijatoiminta

LAUSUNNOT

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulko-
rajayhteistyön hallinnosta 31/323/2007

Asetusluonnos KHT- ja HTM-tilintarkastajien hyväksymisvaatimuksista ja tähän liittyvästä perustelumuihiosta 31/385/2007

Lausunto JHTT-säädösten tarkistamistyöryhmän muistiosta 31/013/2008

Lausunto Virkelakityöryhmän luonnoksesta laiksi viranomaisten välisestä yhteistyöstä harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa 31/030/2008

Yliopistojen palvelukeskuksen määrääminen tilivirastoksi 31/035/2008

Ehdotus määräykseksi toiminta- ja taloussuunnittelusta sekä kehys- ja talousarvioehdotusten laadinnasta 31/045/2008

Ulkomaisen pankkitilin avaaminen (SKJT, Tshad) 31/047/2008

Palaute JHS 152 -suositusluonnoksesta "Prosessien kuvaaminen" 31/058/2008

Lausunto luonnoksesta ohjeeksi avustusten hakemisesta Palosuojelurahastosta 31/063/2008

Lausunto sähköistä huutokauppaa ja dynaamista hankintajärjestelmää koskevaa asetusta valmistelleen työryhmän muistiosta 31/065/2008

Lausunto alueellisen koheesio- ja kilpailukyöohjelman ohjelma-asiakirjan luonnoksesta 31/093/2008

Palaute JHS suositusluonnoksesta 31/087/2008

Lausunto ilmailulain muutoksesta, 31/095/2008

Lausunto asiointipalvelun vaatimusmäärittelystä 31/114/2008

Luonnos VM:n määräykseksi talousarvion tilijaottelun laadinnasta 31/250/2008

Talousarviolainsäädännön kehittämishankkeen väliraportti 31/252/2008

Tilintarkastuksen laadunvarmistuksen valvonnan järjestämistä koskeva raportti
31/253/2008

Lausunto valtion yhteinen turvallinen tietoliikennetarkastus - esitutkimusraportista ja jatkosuunnitelmasta 31/254/2008

Lausunto Ahvenanmaan poliisihallinnon määrärahan valvonnasta ja tarkastuksen järjestämisestä 31/255/2008

Lausunto uudesta valtionhallinnon tietoturvakäsitteistöluonnoksesta 31/258/2008

Yliopistolain ja siihen liittyvän lainsäädännön kokonaisuudistus; säädöshankkeita koskeva toimeksianto 31/274/2008

Lausunto ulkomaisen pankkitilin avaamisesta 31/275/2008

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tilivirastoksi määrääminen
31/282/2008

Luonnos hallituksen esitykseksi JHTT-lain muuttamisesta 31/312/2008

Lausunto valuuttapankkitilien avaamisesta Ugandassa 31/317/2008

Hallituksen esitys tonnistoverolain muuttamisesta 31/330/2008

Tietoturvasat - kommentteja 31/345/2008

Lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista
31/346/2008

Lausunto julkisten hankintojen oikeussuojajärjestelmän uudistamisesta 31/353/2008

Lausunto hallituksen esityksestä (HE 186/2008) JHTT-lain muuttamiseksi
31/364/2008

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilivirastoksi määrääminen 31/366/2008

EDUSKUNTAYHTEISTYÖ *Kuuleminen*

TrV. Rataväylien kunnossapito tarkastus, 26.3.2008

LiV. Valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon käsittely, 8.4.2008

VaV. Valtioneuvoston selonteko valtiontalouden kehyksistä 2009-2012, 4.4.2008

LaV. VNS 2/2008 vp valtiontalouden kehyksistä vuosille 2009-2012, 17.4.2008

TrV. Informaatio-ohjauksen toimivuus sosiaali- ja terveyshuollossa, 6.5.2008

TrV. Valtion tilinpäätöskertomus vuodelta 2007, 15.5.2008

TrV. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2007, 29.5.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 24.9.2008

LaV. HE 116/2008 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2009, 2.10.2008

HaV. Hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta HE 48/2008 vp, 8.10.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 15.10.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 16.10.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 22.10.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 23.10.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 5.11.2008

TaV. HE 181/2008 vp suomalaisille pankeille myönnettävistä väliaikaisista valtiontakauksista, 11.11.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 12.11.2008

HaV. Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista HE 89/2008 vp, 18.11.2008

TrV. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2007, 20.11.2008

KANSAINVÄLINEN
ASIAANTUNTIJATOIMINTA

Kansainvälinen tarkastustoiminta

Kansainvälisen AITIC-järjestön tilintarkastus

Kansainvälisen ECMWF-järjestön tilintarkastus

EU:n tarkastusvirastojen rinnakkaistarkastus rakennerahasto-ohjelmien tuloksellisuudesta työllisyyden alueella

Itämeren maiden yhteistarkastus kalastuksen valvonnasta

Valot päällä Pohjolassa - Pohjoismainen sähköhuollon valmiusyhteistyö

Verohallinnon kustannukset ja tuloksellisuus

Kioton ilmastopimuksen joustomekanismin asianmukaisuutta koskeva INTOSAI-rinnakkaistarkastus

Natura 2000 -verkoston valmisteluun, oikeudellisiin kysymyksiin ja vaikutuksiin liittyvä rinnakkaistarkastus

Kansanterveysalan toimintaohjelmasta saatua rahoitusta koskevien sopimusten tarkastus. ECA:n tarkastuksen tarkkailijatoiminta, 27.2.2008.

DAS2008-tarkastus. ECA:n tarkastuksen tarkkailijatoiminta, 8.-12.9.2008

Kansainvälisiin asiantuntijatyöryhmiin, toimikuntiin tai komiteoihin osallistuminen

INTOSAI Working Group on Key National Indicators, 1. kokous, 20.-21.5.2008

INTOSAI WGEA Global Audit on Climate Change, 20.9-25.9

EUROSAIn Tax Subsidy Working Group, 29.-31.1.2008

EUROSAI IT-working groupin kokous, 18.-20.2.2008

EUROSAI:n kongressi, 2.-5.6.2008

EUROSAIn IT-WGn alatyöryhmän ITASAn kokous, 24.9.2008

EUROSAI seminar on "Financial Audit Standards", 2.-3.10.2008

EUROSAIn IT-WGn koulutustilaisuus "Understanding Control Objectives for Information and related Technology, 9.10.2008

EUROSAI Public-Private Partnership hankkeiden tarkastusta käsittelevä seminaari, 5.-7.11.2008

Contact Committee EU-yhteyshenkilöiden task force-kokous, 4.-5.2.2008

Supreme Audit Institutions Contact Committee Harmonisation in Overseas Audit Practice (HOAP), 13-14.2.2008, 29-30.10.2008

Contact Committee Common Auditing Standards, 28.-29.2.2008 ja 16.-17.10.2008

Contact Committee Troikan kokous, 5.5.2008

Contact Committee EU-yhteyshenkilöiden kokous, 15.-16.5.2008

Contact Committee EU-yhteyshenkilöiden task force-kokous, 2.-3.7.2008

Contact Committee seminaari Exchange of Information on EU Member State Declarations, 12.9.2008

Contact Committee Working group on national SAI reports on EU financial management, 25.-26.9.2008

Contact Committee EU-yhteyshenkilökokous, 7.-9.10.2008

Contact Committee EU:n tarkastusvirastojen pääjohtajakokous, 1.-2.12.2008

Contact Committee Working Group on National SAI Reports on EU Financial Management

Contact Committee VAT Working Group

Pohjoismaiden tarkastusvirastojen pääjohtajakokous, 24.-26.8.2008

Pohjoismaiden tarkastusvirastojen terveydenhuollon tarkastajien yhteinen kokoontuminen, 10.-11.3.2008

Pohjoismaisten tarkastusvirastojen yhteishenkilökokous, 9.-11.4.2008

Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansainvälisten asioiden yksiköiden johtajien kokous, 6.5.2008

Pohjoismaisten tarkastusvirastojen tiedottajien infoverkosto, 5.-9.5.2008

Pohjoismainen HR-seminaari, 12.-13.6.2008

Toiminnantarkastuksen pohjoismainen seminaari, 4.-5.9.2008

Baltia, pohjoismaat ja Puola-kokous, 4.-5.9.2008

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Antinkatu 1
00100 Helsinki
PL 1119, 00101 Helsinki
puhelin 09 4321
telekopio 09 432 5820
s-posti: kirjaamo@vtv.fi
www-kotisivut: <http://www.vtv.fi>

Pääjohtaja Tuomas Pöysti

puhelin 09 432 5700
telekopio 09 432 5818

Johdon tuki

Esikuntapäällikkö vv. Tytti Yli-Viikari

Esikuntapäällikkö vs. Marko Männikkö
puhelin 09 432 5803

Ylijohtaja Tapio Leskinen
puhelin 09 432 5702

Toiminnantarkastuksen toimintayksikkö

Ylijohtaja vv. Vesa Jatkola
puhelin 09 432 5704

Ylijohtaja vs. Jarmo Soukainen
puhelin 09 432 5800

Tilintarkastuksen toimintayksikkö

Ylijohtaja Marjatta Kimmonen
puhelin 09 432 5703

Hallinto- ja viestintäpalvelut toimintayksikkö

Ylijohtaja Esa Tammelin
puhelin 09 432 5705

Hallintojohtaja Mikko Koiranen
puhelin 09 432 5707

